

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celotno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
mal oglas po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrtica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Litvinovo poslanstvo.

Rusija stopa že v tretji stadij boljševiške revolucije; o tem ni danes nobenega dvoma več. Skrajni socializem je moral dati življenju slovo že l. 1921. z že večkrat poudarjeno novo ekonomsko politiko, ko je Ljening tako pred sodrugi kot pred svetom priznal, da je storil neumnost. Orjaška borba med teorijo in socialistično voljo ter dejanskim življenjem je končala z zmago slednjega in privatno-kapitalistično načelo je osvajalo panogo za panogo ruskega gospodarstva. Tako zasebna kot državna podjetja, tako kmetijstvo kot trgovino, zadružne kot poedine obrate.

A pri tem ni ostalo. Ljening je večkrat poudarjal, da je diktatura socializma oziroma ta volja glavna, da pa za končni zistem še ne gre. Razvoj je Rusijo gnil tudi do formalne boljševiške kapitulacije in prvi korak je bilo priznanje predvojnih carističnih dolgov francoski latvi, nadaljnji in glavni pa opozicija v Moskvi in Litvinov v Zenevi ter njegovi razgovori z zunanjimi ministri vseh glavnih držav, predvsem pa prizadevanje, da se z britsko vlado vzpostavijo normalni diplomatski odnosi.

Ce premočimo te tri faze padanja komunizma, opazimo takoj rdečo nit, ki je vsem skupna in ta je: Rusija v svojem gospodarstvu sama na sebi! Ločena od nekdanj od ostale Evrope je hotela pod sovjetsko vlado uvesti nekaj, kar naj bi po Marksu sledilo šele vrhuncu industrijskega kapitalizma, popolni delavski in tehnični pripravljenosti. In ta Rusija, ki ne samo da ni mogla kake pomembne industrije nikdar razviti, ampak je tudi za to, kar je imela, morala klicati na pomoč inozemski kapital! Rusija, ki ni bila v svojem nizkem gospodarstvu nikoli dobra kupna moč v notranjosti! Rusija, kjer prava industrializacija dežele slejkoprej spi in obstoja le v upanju na nedrje zemlje, kjer je vsa povojna doba bila na delu, da iz razvalin postavi nazaj vsaj to, kar je imela pred vojno, ta Rusija naj se z novim gospodarskim zistemom v dobi svetovne vezanosti gospodarstva ne samo loči od ostale Evrope, ampak ji, gospodarsko neprimerno višje stoji, svoj zistem celo usili!

Polom te ideologije je bil neizprosni in viden! Ze v nemško-ruski rapalski pogodbi je v svesti si svoje osamelosti morala dati Nemčiji velike gospodarske koncesije, da se z nemškim kapitalom in industrijskimi proizvodi vsaj malo opomore. Vendar tudi tu niso bili od nemške privatno-gospodarske strani merodajni toliko denar, konsum, trg in dobiček, kakor pa splošni nemški zunanji politični interesi, da si osamljena Nemčija pridobi zaveznika, obenem pa obnovi tradicionalna rusko-nemška skupna pota. Sovjetski v evropskem smislu brezpravni zistem tem zasebnikom ni nudil garancij, da pridejo do denarja za dobavljeno blago; zato je morala uradna vlada priskočiti s težkimi milijoni kot garant! Isti pojav smo videli v nadaljnjem razvoju v češkoslovanskih in avstrijskih gospodarskih krogih. Toda vse to je bilo le obveza na skelečo rano, nikakor pa ne zdravilo. Zlasti še, ko je Anglija nastopila proti Rusiji z vso finančno močjo in ko je francoski rentnik naravnost, brez ovinkov povedal, da vztraja na izplačilu vsega v Rusiji naloženega denarja in ko je svetovni gospodarski svet v praksi dokazal nujno vezanost držav med seboj.

Rusija je sicer poskušala z notranjimi reformami. Razvoj je doprinesel dokaz resnice, da naporno. Visoke cene so vplivale na položaj kmetov in delavcev, ki so draginjo tembolj občutili, ker se jim je istočasno nižala meza. Vlada je sicer tolažila delavce z sedemurnikom, kmete pa z odpisom davkov in davčnih olajšav. Tendence tega je na dani: Podpiranje večinskega kmetstva življa na škodo delavstva, kar pomeni tudi teoretično kapitulacijo delavske razredne diktature! In nad vse značilno je, da je ta preokret občutilo najprej razmeroma najvišje stoječe delavstvo v Moskvi, ki je za opozicijo Trockega oddalo 6 odstot. glasov, do čim je znašal celotni odstotek opozicionalcev le 0-6 odstot!

Toda preko Trockijeve opozicije, ki noče do janskega stanja razumeti, odvarja po Ljeningu Stalin tretjo evolucijo. Sam sicer v sedemurnem govoru poudarja moč socializma, prerokuje njegovo svetovno zmago, zagotavlja, da ima Rusija zaznamovati razmeroma velji napredek kot ostale države. A istočasno moleduje njegov alter-ego Litvinov v Zenevi za denar pri Angležih, Francozih in prepričuje njihove zunanje ministre, da Stalinovih besedi ni vžeti dobesedno, saj — denarja ni! Le tako nam je namreč mogoče razumeti trde pogoje Chamberlaina in Brianda, ki pomenijo kratko — prenehanje dosedanj politike.

Litvinov se vrača z njimi v Moskvo. Najbližja bodočnost bo pokazala, s kakim uspehom in če bo parola »Zenevec postala parola bivše komunistične Rusije.

Zakonodajno delo vlade. ~ Davidovič in Vukičević pri kralju. ~ Skupščina se najbrž sestane 12. decembra.

r Belgrad, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Davidovič je pred delj časom prošil za avdienco pri kralju. Danes popoldne je bil sprejet. Po naših informacijah, ki so se potrdile, je bila avdienca zasebnega značaja. To se zatruje v njegovih najintimnejših krogih. Del opozicije seveda pridaja temu dogodku poseben značaj in kuje fantastične kombinacije. Zastavo nosi Stjepan Radić, ki gre tako daleč, da na podlagi tega napoveduje za pravoslavno božično vlado. Zraven pristavlja previdno, da lahko vlada ostane. Morda se bodo izvršile osebne spremembe. Nato v isti sapi izjavlja, da se bo začel pogajati z radikali.

Za Davidovičem je bil sprejet v avdienco predsednik vlade Vukičević, ki je kralju obširno poročal o delu vlade in zakonskih predlogih, ki so se predložili narodni skupščini in o tistih, ki jih vlada še pripravlja. Število zakonov je veliko. Skupščinsko zasedanje bo, čim končajo skupščinski odbori z delom, dolgotrajno, če bo hotela v sedanjem rednem zasedanju izvršiti del tega zakonodajnega programa.

Finančni odbor bo jutri pričel z razpravo o proračunu. Proračunska razprava v finančnem odboru bo razpravo o davčnem zakonu vsekakor malo zavlekla, kajti večina članov davčnega odbora so obenem člani finančnega odbora. Vendar so vladni klubi trdno odločeni, da davčni zakon kon-

čajo, predno prične skupščinski plenurni razpravljati o proračunu. Zanimivo je, da je danes prišla opozicija na sejo s predlogom, da naj se konča razprava o davčnem zakonu in da naj se dela na proračunu, češ da je davčni zakon itak terminiran. Za to so se najbolj potegovali radičevci in samostojni demokrati. Predlog je vladna večina energično odbila in se bo davčni zakon gotovo v kratkem sprejel.

Predsednik skupščine je bil proti večeru pri predsedniku vlade in se z njim posvetoval o sklicanju narodne skupščine. Kakor smo že poročali, sta glede sklicanja narodne skupščine dva predloga za 10. oziroma 12. decembra. Po naših informacijah je prišlo med predsednikom vlade in predsednikom narodne skupščine do sporazuma, da se skliče skupščina 12. decembra. Vendar bo vlada o tem definitivno sklepala na prvi skupščinski seji. Skupščina bo potem dokončala nekatere zadeve še pred božičem.

r Belgrad, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Davidovič je bil na dvoru od 5. do 7. Po svoji avdienci je časnikarjem izjavil sledeče: »Že pred precej časa sem zaprosil za avdienco pri kralju. Vendar pa nisem mogel biti sprejet, ker se je Nj. Vel. kralj nahajal v Topoli. Lahko mi verjamete in zagotavljam vas, da je bila avdienca popolnoma privatnega značaja.« Sicer pa ni hotel dati nobene izjave.

Vplivi Ženeve ~ pomirjenje!
Briand dela za vzhodnoevropski Locarno. -- Tudi v Vilni je mogoč sporazum. -- Litvinov odpotoval v Moskvo. Briand in Scialoja.**ZENEVA — DNEVN IRED.**

v Zeneva, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji Sveta Društva narodov je dr. Stresemann poročal o konferenci za odpravo uvoznih in izvoznih omejitev, koja konvencija se bo dostavila tudi onim članom Društva narodov, ki na konferenci niso bili zastopani, t. j. Rusiji, Mehiki in Ekvadorju. Rumunski delegat Comnene je poročal o razpravah komiteja za povečanje posredovalnih možnosti in presijske središča Sveta Društva narodov za ojačenje mirovnih garancij. Poročilo komiteja se je v zelo na znanje kot »dragocen voditelj, pri čemer pa v resnici Svet Društva narodov ni pridobil zaželenega razširjenja svojega vpliva. Dalje je bilo odobreno poročilo finančnega komiteja o izdaji ostanka madjarskega posojila 32 milijonov zlatih frankov za in. vesticije. V tajni seji je svet imenoval za predsednika investicijske komisije za Avstrijo italijanskega generala Calcagna, za Madjarsko pa poljskega generala Clive; za Nemčijo in Bolgarsko sta bila imenovana dosedanja predsednika. Na predlog finskega zunanjega ministra Wojnmaa je bilo odobreno poročilo o pobujanju ponarejanja denarja in sklenjeno, da se tekom enega leta skliče konferenca za sestavo načrta tozadavne konvencije. Nato se je vršila razprava o zadnjem izrednem zasedanju komisije za oplum. Scialoja je predlagal, da se tajništvu Društva narodov poveri nadzorstvo o konvenciji glede oplja, da bo Društvo narodov imelo boljše kontrolo. Vprašanje o kontroli se je vrnilo komisiji. Prihodnja seja bo jutri popoldne.

ZENEVA — VILNA.

v Zeneva, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Ker je Poljska v vprašanju odprave vojnega stanja z Litvo pokazala precejšnjo naklonjenost in ni zahtevala, da se takoj vzpostavijo normalni diplomatski odnosi, temveč izjavila, da je pripravljena za posebne poljsko-litvanske razgovore za končno ureditev odnosov, so se zastopniki držav, ki jim je v Društvu narodov bila poverjena ta naloga, zedinili tako, da se že jutri začne razgovori o tem vprašanju ter se bo morda že v petek lahko podpisal tozadavni zapisnik. V marčnem zasedanju Sveta Društva narodov bosta potem obe državi poročali o medsebojnih direktnih odnosih. Razen tega poljsko-litvanskega vprašanja so za ženevski program značilni tudi razgovori zapadnih držav z zastopniki Rusije ter francoska želja, da se ustvari vzhodni Locarno, ki

Proračunska razprava v fin. odboru se prične.

r Belgrad, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Popoldne se je vršila seja fin. odbora, na kateri bi se imela pričeti razprava o zakonskem predlogu o zaključnih računih za l. 1924-25. Kakor smo poročali, je to ogromno delo. Ker bo razprava o tem zakonskem predlogu trajala zelo dolgo, bi vsled tega finančni odbor ne mogel pravočasno končati proračunske debate, kakor je to predpisano po ustavi, zato se je sklenilo, da se razprava o zaključnih računih preloži. Finančni odbor pa bo takoj pričel z razpravo o proračunu. Nato se je seja zaključila. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevnem redu bo proračunska razprava o proračunu za l. 1928-29. Zastopnik finančnega ministra Spaho bo podal eks-pozé, katerega je izdelal finančni minister Bogdan Marković.

Milosavljevičev načrt komercializacije železnice zavrnil.

r Belgrad, 6. decembra. (Tel. »Slov.«) Danes je konferenca o komercializaciji železnice končala svoje delo. Tekom današnjega dneva so nastopili ostali govorniki, ki so v glavnem povedali isto, kar so konstatirali govorniki na včerajšnji seji. Večina se je izjavila proti sedanjemu načrtu. To mnenje je prevladovalo do konca. Ko se je lista govornikov izčrpala, se je sprejel predlog, da se izvoli poseben odbor. V tem odboru je 22 zastopnikov vseh naših gospodarskih ustanov. Naloga tega odbora je na podlagi mnenj, ki so se iznesla na konferenci, izdelati svoje mnenje, ga preizkusiti in ministru predložiti posebno poročilo. Na podlagi tega poročila bo železniški minister izmenoval novo komisijo, v kateri bodo morali biti pravniki, ki bodo izdelali novo uredbo. Nato se zopet skliče konferenca, kakršna je bila včerajšnja in današnja.

Briand v Zenevi.

Stalnost in neodvisnost sodnikov zasigurana.

r Belgrad, 6. decembra. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji sekcije zakonodajnega odbora so se sprejeli člani 18. do 40. zakona o sodnikih. Ti člani govore o stalnosti, premeščanju in vpokojevanju ter odgovornosti. Sodniki so stalni in neodvisni ter se ne morejo premeščati brez lastnega pristanka. V smeri osebnega načela se je sprejel predlog poslanca Hodžarja, da sodniki tudi ne morejo napredovati brez lastnega pristanka. V nasprotnem slučaju je namreč mogoče, da bi se načelo stalnosti in neodvisnosti sodnikov izigralo. V poglavju o vpokojevanju sodnikov se je sprejel Hodžarjev predlog, da se besedilo dopolni v tem smislu, da se kot služba razume vsa služba, ki se sicer računa za pokojnino in da je v slučaju, da sodnik brez dovoljenja zapusti službo, predpogoj, da je to sam zakrivil. V poglavju o odgovornosti sodnikov se je na Hodžarjev predlog sklenilo, da se izzamejo vpokojeni sodniki, ki naj odgovarjajo po splošnem uradniškem zakonu. Sprejeto se je, da disciplinsko sodišče imenuje kralj po predlogu ministra in po dvojnem predlogu splošnega zbora sodnikov kasacijskega sodišča.

Državlanski zakon.

r Belgrad, 6. decembra. (Tel. »Slov.«) V notranjem ministristvu je posebna komisija izdelala zakonski načrt o državljanstvu. Pomanjkanje tega zakona se je splošno čutilo. Zakon sloni na sličnih odredbah moderne zakonodaje v ostalih državah. V kratkem pride pred vlado v razpravo in bo dobil končno besedilo. S tem zakonom se bodo rešila številna vprašanja, posebno beguncev iz Primorja in Koroške.

Spaho zavrnil pritožbo SDS proti volitvam v TOI.

r Belgrad, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Kakor znano, so se nekateri trgovci in obrtniki pritožili proti volitvam v Trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani. Minister Spaho je to njihovo pritožbo zavrnil. S tem se je ta zadeva rešila. Torej ostane samo pol na Državni svet.

Nov občinski zakon.

r Belgrad, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Kakor se poroča iz vladnih krogov, je vlada sklenila, da se bodo vršile občinske volitve na podlagi novega občinskega zakona, katerega je sprejel poseben odbor ministrov v celoti, že spomlad. Z ozirom na to bo prišel zakon o občinah v kratkem pred narodno skupščino.

Davčna reforma.

r Belgrad, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Davčni odbor je imel danes dopoldne sejo, na kateri je sprejel oddelke, ki govorijo o zgradarini. Večina odredb, kakor glede stanarine in drugih, se je rezerviralo, da vlada o njih sklepa in poda svoje mnenje.

Proces proti makedonskim dijakom.

r Skopje, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Vsi obtoženci, ki so bili včeraj in danes zaslišani, odločno zanikajo vsako krivdo in se skušajo braniti obtožbam in kaznivih dejanj, ki se navajajo v obtožnici. Vsi izjavljajo, da so podali svoje izjave, ker jih je k temu prisilila policija. Izjavam, ki so jih podali pred policijo, odrekajo resničnost. Nato se je pričelo z zasliševanjem prič. Glavna priča je Jordan Gavrilović iz Gjevgeleje, ki je celo organizacijo odkril oblastem. Zasliševanje bo trajalo dalje časa, najbrž par dni.

Športna vest.

r Belgrad, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila tekma med praško »Sparto« in Belgradskim sportnim klubom. Kljub skrajno neugodnemu vremenu je bila tekma zelo dobro pobiskana. Izid je bil 0:0.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Izjava g. Vukičevića.

Šef vlade g. Vukičević je podal nekemu novinarju daljšo izjavo o političnem položaju. V tej izjavi naglašajo ministrski predsednik, da vlada izdeluje celotno vrsto zakonov. Gre za čimvečje poenotenje naše zakonodaje, za pozitivno delo na izboljšanje naše uprave in gospodarskega stanja. Odbori imajo pred seboj že obilno zakonodajni material, a vlada marljivo pripravlja še novega; tako n. pr. zakon o državljanstvu, občinski zakon, zakon o avtonomnih mestih, o izvzetju Belgrada in Zagreba iz oblasti, načrti gozdnega zakona itd. Delo na teh zakonih bo narodno skupščino tako zelo absorbiralo, da ne bo časa za nerealne kombinacije, ki jih izvesti politični krogi tako radi delajo, kadar skupščina ne zaseda.

Glede vesti o rekonstrukciji vlade, ki jih v najnovejšem času širi neumorna fantazija opozicijskih krogov, je dejal g. ministrski predsednik, da se to prazne in proste izmišljotine. Na rekonstrukciji se čisto nič ne dela. Stvari se razvijajo čisto normalno. Dela se s polno paro. Vsi ministri so že glavo zaposleni. Vsak resno pojmuje poverjeni mu posel.

Šef vlade se je tudi izjavil o svojih konferencah z dr. Korošcem. Kombinacije, ki jih na to navezuje opozicijski tisk, so neresne in čisto fantastične.

Tudi »Obzor«, ki zavzema neodvisno stališče, piše, da razne akcije, o katerih pišejo opozicijski listi, nimajo resnega pomena in da položaja vlade g. Vukičevića ne bodo mogle omajati. Še posebno absurda pa je misel, da bi g. Marinkovič ali sploh demokratski klub podpiral izveste politike v radikalnem klubu, kojih nezadovolnost izvira zgolj iz osebnih motivov in katera se po mnenju »Obzora« vedno da lahko polotlačiti.

§ 44.

4. t. m. se je vršila v Belgradu konferenca profesorjev belgrajske univerze. Navzočih je bilo okoli 100 profesorjev. Govorilo se je samo o § 44 finančnega zakona. Govorniki so stali na stališču, da niso principiarno proti ukinitvi fakultet, ako bi to bilo potrebno, da pa se more to izvršiti samo po zakonu in po konsultaciji profesorkega zbora. V obče se mora prosvetna politika stabilizirati.

Zakon o vseučiliščih.

Ministrstvo prosvete je izdelalo nov zakonski načrt o univerzah. Načrt se je poslal vsem univerzam, da o njem podajo svoje mnenje. Istotako se je en izvod poslal Akademiji znanosti, da se o njem razpravi.

Zahteve Finančne kontrole.

5. t. m. je sprejel pomočnik ministra financ, g. Jaša Protič, deputacijo Zveze uradnikov finančne kontrole. Deputacija prosi vlado, naj predloži poseben zakon za osonje finančne kontrole, podoben zakonu o prometnem osonju. Tak zakon je potreben, da se ne bo položaj osonja finančne kontrole vsako leto menjal po finančnih zakonih, kakor se to dogaja sedaj. Pomočnik je obljubil deputaciji svojo pomoč.

Spremembe v uradniškem zakonu.

Minister za pravosodje dr. Dušan Subotič je v ponedeljek odredil novo komisijo za izdelavo načrta uredbe o spremembah in dopolnitvah zakona o uradnikih in ostalih državnih uslužbencah. Novo komisijo tvorijo kasacijski sodniki Laza Urošević, Milan Strunčalič in Stojan Lazič. Komisija je dolžna, da prouči mnenja raznih ministrstev in ponovno izdela načrt uredbe v smislu čl. 326. finančnega zakona za l. 1927-28.

Ministrove direktive za sestavo uredbe so sledeče:

1. Prejemki uradnikov in uslužbencev naj se z ozirom na njihovo sedanjo porazdelbo regulirajo po važnosti in odgovornosti dela, ki ga posamezniki vrše, kakor tudi po trajanju uradniške službe ter z ozirom na to, da se v proračunu odprti krediti za te izdatke ne smejo prekoračiti.

2. Odredbe o pokojninah naj se spremenijo in izpopolnijo tako, da se na eni strani prepreči neopravičeno obremenjevanje države, na drugi strani pa da se prepreči oni uradniki in uslužbenci, ki so dovršili predpisano službeno leto in ki so postali v državni službi za delo nesposobni. O pogojih, pod katerimi more biti uradnik upokojen in o času, ki naj služi za temelj pokojnine, naj določa komisija.

Nove odločbe se ne bodo nanašale na uradnike, ki so bili že pensionirani pred to uredbo.

V resorhu posameznih ministrstev se ustanove posebna disciplinska sodišča. V službah najvišjih kazni je kompetenten državni svet.

Nova uredba ima predvsem namen, da se od strani vsi nedostatk, ki so se pri razvrščevanju in nameščanju uradnikov pokazali raz neumestni. Dr. Hodžar:

Izjava patriarha Dimitrija.

Tudi pravoslavna cerkev ima v naši državi svoje skrbni in težave. Baš sedaj se vrši v Sremskih Karlovcih arhijerejski sabor, kateremu predseduje sam patriarh Dimitrije. Novinarju, ki ga je obiskal, je patriarh dejal, da se sabor v glavnem peča z edinstvenim zakonom o pravoslavni cerkvi, ki ga je vlada vedno obetala, a nikoli ničesar ni storila, da se predloži. Pri tej priliki je patriarh dejal, da vlada med katoliško in pravoslavno cerkvijo v naši državi najlepše razmerje. »Ko sem bil letos v Slo. veniji,« tako je dejal osemdesetletni starček, »so me povsod i katoliki najlepše sprejeli. V Mariboru sem bil gost katoliškega škofa. Cerkev ne ločuje, ona približuje. Ljubezen in bratstvo so glavne naloge današnje naše Cerkve. Če bi vsi v državi, a

posebno oni, ki se bavijo s politiko, delali tako, kakor uči in dela cerkev, bi bilo drugače.

Patriarh je nadalje demantiral vest, da se miali odpovedati patriarštvu in vstopiti v samostan na gori Atos, marveč hoče vršiti svojo dolžnost do konca, naj bo položaj še tako težak. Zanimivo je tudi, da je patriarh v cerkvi v Sremskih Karlovcih pri službi božji govoril proti poizkusu odpraviti veronauk iz šol, oziroma ga črtati iz enotnega prosvetnega programa, ki se sedaj izdeluje.

Orožnik ustrelil orožnika.

Š Subotica, 6. dec. (Tel. »Slov.«) V Senti je orožnik Todorovič v neki kavarni z revolverjskimi strelji ubil svojega tovariša orožnika Slovence Alojzija Kolencu. Vzrok je bil medsebojni prepir.

Stalin daje smernice.

V Moskva, 6. dec. (Tel. »Slov.«) V Stalinovem poročilu na kongresu stranke o delovanju centralnega komiteja se navaja, da je perijodi nekakega ravnesja in mirnega sožitja s kapitalističnimi državami sledila perijoda imperijalističnih priprav za intervencijo. Kot praktične smernice zunanje politike navaja: podpiranje komunističnih strank na vsem svetu, ojačanje revoluc. strokovnih zvez, gojenje prijateljstva z delavskim razredom vseh držav, mirovno politiko, vzdrževanje mirnih odnosov z drugimi državami, boj proti pripravam imperijalističnih vojn in proti intervencijam, ojačanje lastnih obrambnih sil in približevanje k slabotnim in ne polnopravičnim državam, ki jih izkoriščajo kapitalistične vesiles.

V Moskva, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Danes sta se penesrečila dva poskusa opozicije, da bi se prečil razkol s stranko. Proti izjavi Rakovskega, da se bo opozicija v slučaju ogroženja sovjetske države po zunanjem sovražniku brezpogojno postavila za vodstvo stranke, in proti izjavi Kamenova, da nočejo ustanoviti druge stranke, temveč da hočejo ostati v stranki, obdržati pa svoje mišljenje, so se na kongresu žuli viharni protiklici. Kongres kakor tudi vodstvo stranke stoji na stališču, da morejo od opozicije ostati v stranki samo tisti, ki brezpogojno kapitulirajo in dosedanje mišljenje preklicujejo. Ogorčenje je zbudil tudi predlog maloštevilnih opozicijskih delegatov, da bi se Trockij in Zinovjev zopet sprejela v stranko.

Brezprimerno blagostanje v Ameriki.

V New York, 6. decembra. (Tel. »Slov.«) V svojem letošnjem sporočilu na kongres hvali predsednik Coolidge brezprimerno blagostanje Zjed-njenih držav, katerih državni dolg se bo v letu 1928. zmanjšal za devet milijard dolarjev. Obramba države mora ostati močna, pomnožiti se mora bro-dovje, zrakoplovstvo in podmorniki. Proračun iz-kaže prebitek okroglo četrtil milijarde dolarjev, ki bo služil za znižanje davkov. Glede alkoholne prepovedi se je izrekel za to, da se ima zakon točno izvajati. Obžaloval je linčanje za morevce in končno izjavil, da se je dosedaj vrnilo sovražno imetje v vrednosti 350 milijonov dolarjev, ter da je še pridržanega imetje za 250 milijonov dolarjev.

Mac Donald bolan.

V London, 6. decembra. (Tel. »Slov.«) Delav-ska stranka demantira vesti, da je Mac Donald od-stopil od vodstva delavske stranke. Njegovo zdrav-je sicer res ni dobro, ni pa povoda za bojazen.

Od Londona do Kaira.

V Jeruzalem, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Medna-rodna družba za spalne vozove namerava uvesti di-rektno progo s spalnimi vozovi od Calaisa preko Francije, Italije, Jugoslavije, Bolgarske, Turčije, Sirije in Palestine v Egipt. Potovanje bi od Lon-dona do Kaira trajalo 6 in pol dni ter bi bilo pre-kinjeno samo v Rokavskem zalivu, Bosporu in za-časno v Siriji, kjer bi se voznja vršila v avtomobi-lih. Vršijo se pogajanja za graditev železnice med Bejrutom in Hajfo.

Pri štetju denarja je vedno velika nevarnost okuženja. Okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERA

Vam nudijo v tem slučaju najzanesljivejšo varstvo

Kulturni pregled

KONCERT ORKESTRA KRALJEVE GARDE.

Maribor, dne 5. dec. 1927.

Vrtil se je v petek dne 2. dec. Bil je senzacija za Maribor; zato obiskani kakor ne lahko katera druga glasbena prireditve v Mariboru, dvorana Union skoro razprodana. No, koga je gojala rado-vednost in poželjenje oči po alikvotnih uniformah. Je prišel na svoj račun. Pa tudi drugi, ki so prišli iskal glasbenega užitka. Spored je obsegal vsesok slovarske skladatelje: Kalinikova (simfonija v g-molu), Čajkovskega (uvertira 1812). Dvojak (Pol-danska čarovnica) ter dva jugoslovanska komponi-sta: Milojevića srbske selske slike in Gotovca ži-vahno simfonijsko Kolo. Če je kdo pričakoval mor-da le dril, je bil prijetno presenečen.

Orkester ne imponira samo po svoji številni moči, ki je prišla zlasti pri Čajkovskem kaj do ve-ljave, ampak tudi po rutiniranosti, ki se je poka-zala prav posebno v godalnih. Publiku ni štedila s priznanjem, ki se je stopnjevalo od točke do točke. Dirigentu, g. podpolkovniku Pokorniju, sta bila iz-ročena dva venca: poklonjena od mariborske vojni-godbe in od oficirskega zbora, vrle igralce pa je gale-rija posula z jesenskim cvetjem. Bil je zani-miv in lep večer. — Koncert se je začel s skoraj polurno zamudo, ne po krivdi godbe, ki je bila to-čno na mestu. —

Zimska razstava združenja grafičnih umetni-kov. Za zimsko razstavo grafičnih umetnikov so iz-vršene že vse priprave. Razstavo bodo otvorili 11. dec. v Zagrebu Razstavilo bo 30 umetnikov nad 180 del. Udeležili se bodo razstave tudi nekateri grafiki iz Bolgarije. Slovenska sekcija je izdala ob tej priliki reprodukcije originalnih lesorezov Vas. Čaharjave iz Sofije, Milenka Gjuričiča iz Zagreba, S. Santila, A. Smrekarja, E. Justina in Rajka Šubi-ca iz Ljubljane.

Volitve na Poljskem v marcu.

V Varšava, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Državni predsednik je z dekretom razpisal volitve v sejm na 4. marec, v senat pa na 11. marec 1928. Poljski škofje obžalujejo v pastirskem pismu, ki je bilo izdano z ozirom na volitve, da se je katoliški narodni tabor razcepil v desno opozicijo in konservativno krilo ter se nadejajo, da se bo združitve še mogla izvesti.

40 težko ranjenih akademikov.

Budimpešta, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Z romun-ske meje prihajajo poročila, da je v Velikem Va-radinu prišlo do krvavih izgrediv romunskih na-cijonalnih študentov, ki so imeli tam kongres. Štu-denti so napadli žide in Madjare ter je bilo mnogo ranjenih z noži in drugim orodjem. Razbili so tudi redakcije madjarskih listov in stanovanje velikega rabina, rabina samega pa pretepli. V bolnico je bilo prepeljanih 40 težko ranjenih oseb. Še le ko je dospelo vojaštvo in orožništvo, je bil zopet vpostavljen mir. — Poročilo uradne romunske agenture »Orientiro« priznava, da so bili v Velikem Vara-dinu res izgrediv, izjavlja pa, da so dogodki bili nepomembni, izzvani po madjarskih komunistih.

37 glasov večine.

V Berlin, 6. dec. (Tel. »Slov.«) Danes se je v državnem zboru glasovalo o socialnodemokratski nezaupnici. Vlada je dobila majhno večino 37 glasov. Nezaupnica je bila odklonjena s 229 glasovi proti 192 glasovom, dočim 14 poslancev ni glasova-lo. Proti vladi so glasovali socialni demokrati, de-mokrati, komunisti, nekateri poslanci gospodarske stranke in pristaši ljudske stranke (völkisch).

Dr. M.:

K načrtu zakona o državnem pravdnistvu.

Obenem z ureditvijo položaja sodnikov, hoče naš zakonodajalec urediti tudi položaj državnih pravdnikov s posebnim zakonom.

Načrt tega zakona osvaja večinoma že v Slo-veniji in Dalmaciji obstoječe stanje, tako da je razlik napram dosedanjemu stanju malo. Kar pa jih je, so take, da nikakor ne morejo zadovoljevati državnih pravdnikov.

Predvsem velja to o službenem nazivu, ki bi se po bodočem zakonu glasil: državni tožitelj, višji držav. tožitelj, vrhovni držav. tožitelj, držav. tožitelstvo (srb.-hrv.: državni tužilac, držav. tužilstvo). Ta naziv je ne le odlozen, temveč tudi popolnoma neprimeren, ker ne označuje točno funkcije državnih pravdnikov. Drž. pravdnik vendar ni samo obtožitelj, kakor bi se to iz nameravanega naziva dalo sklepati, saj državna pravdnistva rešuje-je le okoli 30 odstotkov kazenskih slučajev z ob-tožbo, vse ostale pa z ustavitvijo.

Razven tega pa imajo državni pravdniki še mnogo drugih poslov, ki jih označujejo vse prej ko za obtožitelj: pritožujejo se lahko zoper sodbe in predlagajo lahko obnovo postopanja ne samo v obloženčev škodo temveč tudi v njegovo korist. V vsiklenem postopanju se njih obtožiteljski značaj skoro popolnoma izgubi. Državni pravdniki sode-lujejo tudi pri rešitvi prošnji za odlog kazni, za olajšani način plačevanja denarnih kazni, za pomilostitev itd., kjer se lahko zavamejo za obtožnca. Zakaj naj bi torej bodoči naziv držav. pravdnika bil določen baš po najmanjšem delu njegovega poslo-vanja?

Naziv »tožitelj« pa vzbuja tudi čisto krivo mnenje, da je držav. pravdnik v kazenski pravdi le stranka, četudi je v resnici oblast, ki ima čuvati nad tem, da se kazenski zakoni uporabljajo in sicer pravilno uporabljajo, t. j., da se kaznjiva de-janja res kaznujejo in da zadene kazen le krivca; držav. pravdnik zastopa nepristransko državni in javni interes, na pravičnem pravosodju.

Zakaj se pa naj celo višji in pa vrhovni držav. pravdnik imenujeta »tožitelj«, ko vendar nikdar ne sestavita nikake obtožnice in ko imata pri ape-lacijskem odnosu pri vrhovnem sodišču vlogo ne-pristranskega sodelavca, je še manj razumljivo! Odločili srbski krogi so dosedaj trdovratno vztrajali pri svojem »tožitelju«, ker so presojali to vprašanje s stališča svojega (srbijskega) kazens-ko-pravnega reda, ki državnega pravdnistva sploh ne pozna marveč odloča sodišče, ali se naj zoper obdolženca naperti obtožba ali ne; ako se je odlo-čilo za obtožbo, določi sodišče enega izmed sodni-kov, da sestavi obtožnico in jo zastopa pri razpravi. Ta sodnik je v dotičnem slučaju res le obtožitelj. Bodoči kazensko-pravdni red pa, ki uvaja držav. pravdnistvo tudi tam, kjer ga dosedaj ni bilo, jemlje sodišču vso to funkcijo in jo poleg še drug-ih že gori omenjenih poslov, podeljuje držav. prav-dniku, ki vsled tega ni več zgolj tožitelj.

Ker pa srbski jezik nima primerne točnega izraza, naš »pravdnik« in hrvatski »drž. odvjetnik« pa srbskim krogom nista sprejemljiva, naj bi se sprejela tujka »prokurator« ali pa (po francoščini) »prokuror«; ta slednji izraz so uporabljali tudi Rusi.

★

Nadaljnja nezadovoljiva razlika napram seda-njemu položaju državnih pravdnikov je v tem, da načrt zakona o držav. pravdnistvu zelo neugodno ureja položaj vodij državnih pravdnistev. Ti so bili dosedaj za eno stopnjo (1/4) nižji od višjega držav. pravdnika (1/8) in izenačeni z namestnikom višjega držav. pravdnika, načrt zakona pa jih napram temu dvema zelo zapostavlja: postavlja namreč njihov po-ložaj za tri stopnje nižje od položaja višjega držav. pravdnika oziroma za dve stopnji nižje od dosedaj jim enakega položaja namestnika viš. držav. prav-dnika, kar izenačuje vodjo držav. pravdnistva samo s podpredsednikom okrožnega sodišča namestnika viš. držav. pravdnika pa kar z apelacijskim sodnikom (dočim enakega položaja predsednika okrožnega sodišča, pri držav. pravdnistvu ali pri viš. držav. pravdnistvu sploh ni), višjega držav. pravdnika pa s pod-predsednikom apelacijskega sodišča.

Ta degradacija vodij držav. pravdnistev se ni-kakor ne da opravičiti. Nadalje se stanje po načrtu zakona o držav. pravdnistvu razlikuje od obstoječega tudi po tem, da dopušča razširjenje delokroga držav. pravdnikov potom posebnega zakona tudi na civilnopravne in druge pravne stvari, kjer to zahteva javni interes (§ 3) in pa da dopušča izvrševanje državno-pravniške službe v nujnih slučajih tudi sekretarjem in pristavom, ki so usposobljeni za sodnike (izprašani avskultanti).

Slednja določba (§ 12) je iz razlogov avtorite-tete držav. pravdnistva vsekakor nesprejemljiva. Nelogična je določba § 16, ki uvršča vrhov-nega držav. pravdnika med instance pri ukorih in pri pritožbah zoper ukore: ako je držav. pravdnik dobil radi kakke nerednosti od višjega držav. pravd-

nika ukor, ima po načrtu proti temu pritožbo na vrhovnega držav. pravdnika; ako pa je višji državni pravdnik dobil ukor od vrhovnega držav. pravdnika, ima pritožbo na pravosodnega ministra.

Načrt zakona sam odreja, da sta višji in vr-hovni državni pravdnik podrejena oba naravnost pravosodnemu ministru, medsebojno torej koordi-nirana; logično bi bilo torej, da lahko da ukor viš-jemu držav. pravdniku le minister, ne pa vrhovni držav. pravdnik in da bi šla pritožba zoper ukor ki ga je izrekel višji držav. pravdnik naravnost na pravo-sodnega ministra.

V gmotnem oziru so držav. pravdniki »znameniti« s sodniki: namestniki držav. pravdnika s sodniki okrožnih sodišč vsi ostali pa kakor že gori ome-njeno (§ 9); to velja tudi za upokojitve. Izenačeni so s sodniki tudi v strokovnem oziru: zahteva se od njih ista usposobljenost, kakor od sodnikov do-tičnih instanc (§ 7).

Važna razlika napram sodnikom pa bi obeto-jala v tem, da bi se za sodnike razven predsedni-kov in podpredsednikov imenovali kandidati, iz-brani od stanovskih tovarišev, za državne pravd-nike vseh položajev pa kandidirati s sodniško kva-lifikacijo, ki jih pravosodni minister izbira po svoji volji (§ 8).

Ker je držav. pravdnik uradnik pravosodne uprave, tudi po načrtu ne uživa sodniških pred-pravic neodvisnosti in nepremestljivosti. To načelo velja sicer več ali manj v vseh državah, ni pa ide-alno. Posebno v manj urejenih državah bi se z ozi-rom na silno važne funkcije držav. pravdnistva mo-ralo gledati ne samo na to, da se postavijo na državno-pravdnika mesta le strokovno in moralno visoko stoječe osebe, temveč tudi na to, da se njih odvisnost in premestljivost omeji do skrajnosti.

Tel zahtevi pa načrt prav nič ne ustreza, ker daje v § 18 pravosodnemu ministru tako neome-jeno pravico premeščanja državnih pravdnikov, da je tem vzeta še tista dvoletna »nepremestljivost«, ki jo zajamčuje čl. 71 zak. o civ. uradnikih vsem drugim uradnikom.

Da bi naša zakonodaja priznala držav. pravdni-kom neodvisnost in nepremestljivost in vsaj v tem oziru predstila drugim državam, tega pač naj-večji optimisti ne pričakujejo; z vso pravico pa se sme pričakovati in zahtevati, da se določba § 18 načrta temeljito v ravnokar omenjeni smeri spre-meni.

Ako bo zakonodajalec tako zapostavljal držav. pravdnike, kakor jim to grozi po načrtu, se bo vsakdo branil zapustiti sodniški položaj, ki nudi razven neodvisnosti in nepremestljivosti tudi večjo možnost napredovanja in pa deloma tudi prilož-nostnega izrednega zaslužka (komisije).

Izbera pri imenovanju novih držav. pravdnikov in njih namestnikov bo mnogo manjša, da, pravo-sodna uprava bo morala biti celo zadovoljna, če se bo sploh še kdo potoval za državno-pravdnisko službo. To pa bo v škodo službi in javnim intere-som. Naj bi torej načrt dobil v odborih in skup-ščini te potrebne poprave.

Dr. Hodžar:

Sodišča.

(Po novem načrtu zakona o organizaciji rednih sodišč.)

Apelacijska (višja) sodišča.

Apelacijska sodišča vršijo sodno oblast v drugi instanci v civilnih stvareh na podlagi pri-tožb (pravnih lekov) proti rešitvam nižjih sodišč in po določitih civilno-pravnega reda ali drugih zakonov. V kazenskih stvareh pa vrše apelacijska sodišča sodno oblast po določitih kazensko pravd-nega reda.

Nazivljejo se apelacijska sodišča po mestih svojih sedežev n. pr. »ljubljanško — zagrebško« apelacijsko sodišče itd. Sedeži apelacijskih sodišč so določeni v vseh sedanjih pravnih področjih. Apelacijska sodišča bodo za Srbijo v Belgradu in Skoplju, za Hrvatsko in Slavonijo v Zagrebu in Osijeku, za Slovenijo v Ljubljani (sedanje višje de-želno sodišče), za Dalmacijo v Splitu, za Bosno in Hercegovino v Sarajevu, za Crno goro v Podgorici in za Vojvodino (Bačko, Banat in Baranjo) v Ne-veamsadu.

Doslej obstoja za Bosno in Hercegovino vrhovno sodišče v Sarajevu, za Crno goro pa veli-ko sodišče v oPdgorici. Ti dve sodišči veljata kot najvišji sodišči za te dežele, dočim višjih (ape-lacijskih) sodišč dosedaj ni bilo v teh pokrajinah. Po novem zakonu se pretvorita imenovani dve so-dišči v Sarajevu in Podgorici v apelacijski sodišči, dočim funkcija najvišjega sodišča preide na kasa-cijsko sodišče v Zagrebu.

Krajevno področje sedanjega banskega stola v Zagrebu se razdeli, tako da dobi mesto njega po novem zakonu Hrvatska s Slavonijo dve apelacijski sodišči in sicer v Zagrebu in Osijeku. Hrvati se temu upirajo, češ da bi Zagreb vsled omenjene razdelitve preveč izgubil.

Kar se tiče ostalih pokrajin, ni po novem za-konu glede števil in krajevnega delokroga ape-lacijskih (višjih) sodišč nobenih sprememb.

Pri vsakem apelacijskem sodišču mora biti predsednik, ki vodi upravo in nadzorovanje; pred-viden je po potrebi tudi podpredsednik, dočim šte-vilo sodnikov in ostalega potrebnega osonja do-loča pravosodni minister.

Apelacijsko sodišče se deli v senato, ki vršijo sodno oblast v zboru od pet sodnikov, razen če je v posameznih zakonih glede števila članov senata drugače določeno.

Poseben senat, ki daje mnenja in stavi pred-loge v osebnih zadevah osonja apelacijskega sodi-šča ter podrejenih okrožnih in srezkih sodišč, se sestavlja iz predsednika in štirih sodnikov.

Splošen zbor sodnikov apelacijskega sodišča je sklepčen, če je prisotna vsaj polovica sodnikov. V njega delokrog spada dajanje mnenj in stavlja-nje predlogov v zakonodaji in pravosodni upravi, sklepanje o izločitvi sodnikov podrejenih sodišč v slučajih obdolžitve, da so v izvrševanju službe za-krivili kaznjivo dejanje, ter volitev sodnikov za po-samezna mesta po določitih novega zakona o sodnikih.

S sestavo senatov (kateri sodnik bo kateremu senatu pripadal) se na koncu vsakega leta bavi najprej splošen zbor sodnikov, nato pa o sestavi senatov končno odločajo predsednik apelacijskega sodišča, podpredsednik in predsedniki senatov v zboru z večino glasov. Pri enaki razdelitvi glasov odločuje predsednikov glas.

Po brezju domačem doli grem,
kako mi nemirno utripa srce!
Oh skoro, oh skoro, prikaže se že
očetova hišica željnim očem.
Že vidim jo, tam doli stoji:
pozdravljena bodi mi, hišica ti!
Pod streho svojo me vzemi ljubo,
blag mir pod streho tvojo prebiva,
nikjer se tako sladko ne počiva;
tu kakor nekdanj spet dobro mi bo!

Josip Stritar.

Namen.

Duša naša in srce sta kmetjska. In čim več je kmetjske pristnosti v nas, tem bogatejši, lepši, boljji in zdravejši smo.

Kaj čuda. Vsa zgodovina našega rodu je vsoka pesem orača in njegovi ženi, kmetici, so boji in trudi njenih sinov in hčera, je trpljenje in veselje naše grude. Največji možje in najmilejše žene so se nam v kmetijski hiši rodile, naša pesem se je začela in dvigala do viška na kmetijskih tratah, naša pripoved je s kmetjskega polja doma. Umetnosti in znanosti so nas ljudje s kmetov učili in nas še uče. Gospodarsko in politično smo se kot kmetije ravnali in »z dežele« smo vse vodnike dobili.

Hvalabogu, da smo kmetije, delajmo, da dobri kmetije ostanemo. Naš delavec ima neugasljivo željo po svoji ogradi, po malem vrtiču in vsaj skromni hišici. In vsi tisti med tisočermi, ki jih je že stroj vklestil za svoje opravke, ki si najiskreneje žele in največ trpe, da bi si kos kmetjskega življenja obratili, so najboljši, najplemenitejši med tovariši. Obrtniki vseh vrst niso le člani proizvodnje, ne trgovci, za slovensko naravo to ni. V zemlji, v življenju, ki ga daje, je uteha tudi za devijarja in krojača, ki solca iščeta, za mizarja, ki ga pret ohladi, da mu trud iz nabreklih mišic potegne, po de, lavnem dnevu veselja da in pesem izvabi. Le pogledajte jih vse po vrsti tudi po trgih in mestih, naj si služijo kruh kakorkoli, košček kmetjskega življenja si v tej ali oni obliki vstvarijo okoli sebe.

In drugi? Najdalejša služba slovenskega izobraženca, ki še čuti po naši, je na kmetijski vasi v kmetijski fari, v ljudski šoli. Duhovnik ali učitelj kmetjskega ljudstva biti, to so sanje naših najpoštenjših, najvestnejših in najboljših študentov. Duhovniški stan se ponaša, da je med vsemi stanovi največ dobrih in lepote ustvaril na Slovenskem, gotovo po svojem poslanstvu — pravilno gotovo pa tudi zato, ker ga je poklic postavil med najboljše družbo in najlepši svet, ki dviga, plemeniti, sladi, krepi in čudovito moč daje.

Vsi, ki smo med papir in tinto zašli, pa naj računamo, filozofiramo, postavimo in paragrafe vlečemo in natezamo, merimo in tehtamo ali se z bolezni borimo, vprašajmo se, ali si ne želi prav vsak biti kos kmeta, ali ni najbolj srečen in vreden, kadar se vanj vseli tisto razpoloženje, kot ga je objemalo doma med poljem vsak dan?

Ne mislimo teh sanjarij. Ne pozabljamo žuljev in znojnih curkov, ne bolečih mišic in kosti, ne vseh križev in težav kmetjskega življenja, a trdimo, da je v vsem tem in ravno vsled tega je vse, kar je z našo vasio v zvezi, tako lepo, čisto, zato tam črpamo vedno oživljajoče sile za nove vzlete, tja hodimo v čistilnico, če smo prepolni dnevnega prahu.

Naše dnevno časopisje je preveč zanemarjalo ta del svoje naloge: pisati o kmetu, seznanjati nas z njim, obnavljati v nas skrb, da si čuvamo kmetjsko zdravje. Ravnanje smo, kot da bi za te probleme zadoščali tedniki. Naj bo te napake kraj. Dnevnik mora med kmete in kmetijski življenj se mora po dnevniku ohranjati v vseh slojih in stanovih. Najmodernejši glasnik javnosti mora posvečati svojo pozornost kmetu in njegovim potrebam, in v tej rubriki naj se vedno obnavlja vez med kmetom — srcem našim — in vsemi drugimi stanovi — udi našega narodnega telesa.

Tej nalogi je posvečena rubrika, ki jo pričenjamo danes. Skušali bomo združiti v njej prijetno s koristnim in jo prilagoditi tako, da jo bo prijetno bral vsak naš bravec, da bo se ob njej vesel spomnil, da je tudi v njem še nekaj zdravega slovenskega kmeta.

O medu.

»Ne zavedamo se, kako važno in izvrstno živilo je med, zato ga tudi ne cenimo. Raje kupujemo druge slaščice kakor turški med itd., akoravno so mnogo dražje ter manj okusne ter »nele« kot med.« To mi je nedavno povedal ugleden ljubljanski trgovec, ko sva se pogovarjala o konzumu medu in o trgovini z medom.

Naši ljudje medu kot živilo sploh ne poznajo. Na deželi ga rabijo gospodinje že iz navade o Božiču in Veliki noči, ko pečejo okusne medene potice ter kot domače zdravilo pri raznih boleznih, drugič se jim pa zdi predrag.

V mestih ga pa nadomešča sladkor in slaščice ter le redkokdaj slučajno zaide na kako boljše mizo.

Takega omalovaževanja pa med kot najfinjši produkt narave z ozirom na njegovo zdravilno in hranilno vrednost nikakor ne zasluži. Zato hočemo v par člankih naše čitatelje nekoliko boljše seznaniti z medom, njegovimi lastnostmi ter njegovo hranilno in zdravilno vrednostjo.

Kakšen mora biti med.

Najodličnejše svojstvo medu, ki ga odlikuje pred vsemi drugimi živilci je, da ga želedeu ni treba prebaviti, kakor vsa druga živila, ampak da vse brez nadaljnega preide v kri. Prebavo namreč izvrše čebele. Na raznih cvetočih rastlinah nabirajo sladki sok, nektar, ki pa še ni med, ampak sladka, redko tekoča tekočina, ki vsebuje le do 20 odstotkov sladkorja ter 80 odstotkov vode. Pravi, zrel med ima pa do 80 odstotkov sadnega in groznega sladkorja ter le 20 odstotkov vode.

Zrel med je gosto tekoč, prijetnega vonja in okusa. Liter zrelega medu tehtja približno 140 dkg. Barva in okus medu sta odvisna od rastlin, na ka-

terih je bil nabran. Vsak pristen med se kmalu po istoenju strdi (kristalizira), od tod tudi ime strd. Kristaliziranje medu je popolnoma sanesljivo znak, da je med pristen.

Kako hraniti med.

Strjenje medu je odvisno od šrambe, toplote in zrelosti. V suhi, hladni šrambi se med preje strdi, ko pa v topli. Kristalizirani med se nam v suhi šrambi ne bo pokvaril, če tudi ga rabimo na leta. Če hočemo, da postane med zopet tekoč, ga moramo segreti. Ne grejmo ga pa na štedilniku, ker mu s tem navadno pokvarimo barvo ter vzamemo vonj in fini okus. Ampak postavimo posodo s strjenim medom v večjo posodo, v katero smo preje vili dovoljno množino vrele vode. Tako segret med postane v par urah zopet tekoč, obrniti pa tudi svojo prvotno barvo, vonj in okus.

Zanimivo je tudi, da je med zelo higroskopičen, to je, da vleče iz zraka vso vlago nase. Zato ga moramo shranjevati le na suhem prostoru, ali pa v neprodušno zaprtih posodah, sicer se nam, zlasti še, dokler je tekoč, lahko pokvari, skisa. To velja predvsem za redko tekoči, nezrel med. Za shranjevanje medu je najboljša glinasta posoda. Škoda le, da se tako rada ubije. Tudi lesena posoda je dobra, najboljša je smrekova in jagnjetova. Nikdar pa ne smemo rabiti hrastove, kostanjeve in druge posode, če je nismo prej dobro izlučili. Pomniti pa moramo, da smemo dati med le v suho posodo, nikdar pa ne v namočeno, ker namočena posoda med propušta. Skaf, ki drži vodo, ne drži medu.

Med lahko shranjujemo tudi v stekleni in pločevinasti posodi. Slednja mora biti iz bele, pocinkane pločevine, nikdar pa ne iz pocinkane. V pocinkani posodi med oksidira, t. j. požari. Tak med je zdravju škodljiv, lahko pa nastopi tudi zastrupljenje, ki v milejših slučajih povzroči bljuvanje.

Pri nas se pridelujejo sledeče

vrste medu:

Cvetlični (travnjski), kostanjev, ajdov, akacijev, smrekov in jelkov med. Cvetlični, akacijev, smrekov in jelkov med so namizni medovi, ajdovec je pa »zvrsten za uporabo v gospodinjstvu. Smrekov in jelkov med se posebno priporoča v uživanju bolnim na pljučih. Kostanjev med je tako lepe barve, pa grenkega okusa, da ga uporabljajo čebelarji večinoma le za pitanje čebel. Po barvi in okusu je akacijev med vodeno čist, brez izrazitega okusa, cvetlični zelo aromatičen, finega okusa in zlato-rumene barve, smrekov in jelkov sta pa temne barve ter zelo finega okusa.

Ponarejene sladkarije.

Dandanes se mnogo medu ponareja. Ponarejen med pa po kakovosti naravnega nikdar ne doseže, ker je le surogat brez vseh odličnih hranilnih in zdravilnih snovi, ki jih vsebuje pravi, pristni, naravni med. Ponarejen med se brez kemične preizkušnje le težko loči od pristnega. Zato bodimo pri nakupu skrajno previdni. Kupujmo ga ali pri čebelarjih, ali pa pri zanesljivem trgovcu, ki gleda v prvi na kakovost blaga, ne pa samo na ceno.

Preiskovanje mleka z modernimi pripomočki.

Piše Fr. Krištof.

V Sloveniji se producira letno okroglo 230 milijonov litrov mleka v vrednosti 333 milijonov Din.

Mnogostranska poraba mleka mora zanimati vsakogar, posebej pa revnejše sloje, ker najdejo v mleku najcenejše, najpopolnejše in najredilnejše živilo.

Mlekarstvo pa se mora zlasti iz zdravstvenih ozirov vedno izpopolnjevati, da bo mogoče doseči vsestranske uspehe. Znano je, da se mleko kaj rado in hitro skvari. Pokvarjeno mleko pa ni več zdravo in tudi ne sposobno za najboljše mlečne izdelke. Zato mora vsak proizvajalec mleka skrbeti, da prihaja na trg in v mlekarne zdravo mleko, ki je okusno in bo dobilo še večjo privlačnost zlasti za prehranjevanje mladine. Mlekarne pa bodo morale izdelati najboljše mlečne izdelke, kakoršne zahteva današnji trg.

Mi opozujemo, da se še mnogo mlečnih izdelkov, zlasti sira uvaža iz inozemstva. Ta inozemski sir se odlikuje po svoji prvovrstni kakovosti seve tudi v visoki ceni. Škoda trpi odjemalec, ker mora plačevati pretirane cene, naš kmetovalec kot proizvajalec mleka pa je ob svoji zasluzki. Da je v Avstriji, Švici in Italiji mlekarstvo na višji stopnji kot pri nas je znana stvar. To kažejo številne mlekarske organizacije, katerim gre država na roko z znatnimi subvencijami v svesti si, da tako pomaga vsemu prebivalstvu. Druge pomoči torej ni, kakor proizvajati enako dobro blago kot znajo to inozemci in naš konzument bo prav hitro razumel zlasti radi nižje cene, da bo kupoval le domače izdelke, če bodo v kvaliteti dosegli inozemsko blago. Inozemci pa so prišli do svojega izvrstnega blaga le z izbiranjem mleka, kojega so pridno preiskovali in izločili slabo mleko. Iz okusnega mleka se da napraviti dobro blago.

Imeli smo v Ljubljani že dve

mlekarški razstavi,

ki nam prinašata dragocena navodila za dobo mlečno gospodarstvo. Zasluga teh razstav je, da se je vnel velik konkurenčni boj med mlečnimi producenti združenih po mlekarških in sirarskih združenjih Slovenije. Mlečni izdelki nekaterih mlekarov so bili na razstavi odlikovani z srebrnimi in bronastimi kolajnami. Zlata kolajna pa čaka na prihodnje razstave za izvrstnejše in okusnejše blago. Taki izdelki se morajo napraviti le iz zdravega, polnomastnega in snažnega mleka. Po mlekarh in sirarh se naj uvrde prebranje dobrega in slabega mleka. Od izbrane najboljše mleka se bo izdelalo najboljše maslo in sir. Takega kva-

litetnega blaga pa tudi pri nas vedno manjka in dobi vedno lahko odjemalca.

Mlečna tolišča.

je najdragocenejša snov v mleku zato, ker se da s pomočjo posameznih strojev takoj izločevati iz svežega mleka. Iz te surove tolišče ali smetane, ki jo vporablamo kot primes raznim jedilom, toležejo v alasičarnah sneg, po mlekarh izdelujejo iz nje čajno maslo.

Mleko od posameznih molznih krav ima različno vsebino tolišče. Razlika znaša lahko 1 do 2 odstotka. Imamo mleko z 2 odstotki in mleko z 4 odstotki in več tolišče. Samoposebi se razume, da je mleko z višjeodstotno toliščo več vredno. Zato so previdne gospodinje uvedle preiskovanje mleka na toliščo in mleko plačujejo le po vsebini odstotkov tolišče, kar je najbolj pravično. Tako se tudi dobavitelj mleka brigajo zato, da vsebuje njihovo mleko več tolišče.

Doslej je veljala kot najzanesljivejša mlečna preizkušnja na tolišči po Gerberjevem načinu. Mleko se je preizkušalo na ta način, da se v posebno zato pripravljene butirometre z začetnimi odstotki vliva žveplena kislina, nato mleko in končno nekaj amilalkohola. Butirometri so se pogrevali v vroči vodi in nato vrtili v posebni zato pripravljeni centrifugi. Letos pa smo dobili nov pripomoček za preiskovanje mleka na toliščo z

Morsinova metoda (glej sliko),

ki se razlikuje od Gerberjeve zlasti v enostavnosti, ker ni več potrebna nabava drage centrifuge in je potrebno za preiskovanje ena sama kislina, takozvani Morsin. Butirometri so podobni Gerberjevim, pa so bolj enostavni. Pri preiskovanju se mleko v začetku samo potresa v butirometru in potem pogreva in tolišča se izloči. Posebna prednost te preizkušnje je, da ni potrebna več žveplena kislina, s katero je treba jako previdno ravnati, ker kamor se polije, vse požge. Vsaka kapičica prežge obleko, Morsinova mlečna poskušnja je enostavna, zanesljiva in tudi cenejša. S tem se seve noče delati na odpravo Gerberjeve poskušnje, pa se je treba pri novih nabavah ozirati na izdatke.

Nesnaga.

kvari okus mleka in mlečnih izdelkov. Že iz zdravstvenih ozirov moramo skrbeti, da se mleko takoj po molži preceja. Odstrani se tako vsa nesnaga, ki je vir vseh nadaljnjih napak mlečnih izdelkov. Donalčalec mleka, ki ne verjejo in smatrajo le vidno nesnago v mleku za škodljivo, se mora nesnago dokazati s preskušalniki za nesnago.

Rascha aparat.

Ta aparat je za večje mlekarne, da se more nesnaga vsakega donalčala hitro po vrsti preizkušati. S pritiskom na spodnji ročaj z nogo se odvija nesnaga vata po preizkušnji avtomatično in je pripravljena za novo preizkušnjo. Za male obrate zadostuje

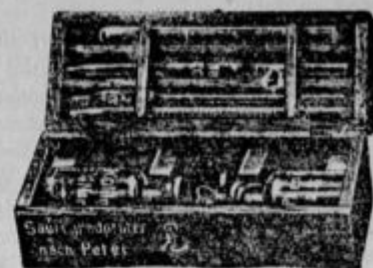
Rekord aparat.

Delovanje je priprosto in zanesljivo.

Petrova 'kislinska preizkušnja

služi mlekarjem v vročem poletju in ob južnem vremenu. Takrat se mleko zlasti radi preveč razvite kisline hitro sesiri. Že deloma kislo mleko ni sposobno za kvalitetne mlečne izdelke in se mora od zdravega mleka odbrati, kajti ena mala kanta nakisanega mleka lahko pokvari vso dnevno množino mlekarne in nastane ogromna škoda. Petrova kislinska poskušnja je priprosta in zanesljiva. Rabi se 20 odstotni fenolitalen in nainovon lug.

Mlekarne in sirarne, katere hočejo izdelovati najboljše mlečne izdelke in uspešno telmovati v

konkurenčnem kvalitetnem boju za prvenstvo v Sloveniji na bodočih razstavah, se bodo morale posluževati teh modernih pripomočkov za preiskovanje mleka. Na razstavah pa bo treba proučevati ne le napake mlečnih izdelkov, ampak tudi vse pripomočke za doseg tega cilja.

Zainteresirani moramo zastopnike mlekarne, v prvi vrsti mlečne producente, da ne bodo ti smatrali preiskovanje mleka na kakovost in sposobnost za šikaniranje temveč za potrebno zlo, ki pri naša koristi proizvajalcem mleka in odjemalcem mlečnih izdelkov.

Priporočamo

le dobro. To so suknje — raglani
trvdke Drago Schwab, Ljubljana.

Osuševanje ljubljanskega barja.

Vprašanje osušitve Ljubljanskega barja še vedno ni rešeno do kraja, tako, kot bi si mnogi želeli, zlasti pa ne tako, kot bi si želele prizadete občine, posebno ljubljanska in tudi tako ne, kot Odbor za osuševanje Barja z vsemi svojimi podobori. Mnogo se je sicer spremenilo v zadnjih letih na bolje, — saj nazadnje še ni tako dolgo, ko je bilo vse Barja res barje v pravem pomenu besede. Mnogo rodovitnega polja je bilo že iztrganega močvirju, še več pa bi ga lahko bilo, če bi bil tu potrebni kapital za osuševalna dela. Okolica Ljubljane in Ljubljana sama bi od novih izsušenih tal mnogo pridobila. Mesto bi bilo v mnogo manjši meri navezano na dovoz žita in drugih poljskih pridelkov, poljedelstvo in z njim blagostanje ljubljanske okolice pa bi se znatno dvignilo.

Toda tudi kapital ni vse. Vprašanje osuševanja Barja bi bilo treba uvesti predvsem nekaj sistem Tu je treba zopet našteti neizogibno vprašanje regulacije Ljubljance. Dela pri tej regulaciji sedaj večinoma počivajo; komisija, ki je bila pred leti ustanovljena nalašč za to in ki se je po pravnih razli, še sedaj ni znova poklicana v življenje. Slavno vodstvo enako ne more poskrbeti za napredovanje regulacije Ljubljance, ker so odpadli vsi prispevki države in dežele v ta namen.

Potrebno bi bilo predvsem, da se omenjena komisija zopet reaktivira in da država prične zopet z vrtanjem svojih prispevkov. Enako bi bili dobrodošli tudi prispevki sedanje oblastne samouprave, ki je stopila na mesto bivše dežele Kranjske.

Tudi Odbor za osuševanje Barja se bo moral intenzivneje baviti s problemom regulacije Ljubljance. Odbor je v svojem letošnjem proračunu znatno znižal doklade, ki jih plačujejo posestniki Barja za osuševalna dela, vendar so te doklade še vedno, tako visoke, da so enake državnim davkom in posestniki jih skoro gotovo ne bodo mogli več zmagovati. Res je, da so nujno potrebna melioracijska dela, vendar bi bilo treba pomisliti, da je doklada 25 Din na hektar zelo visoka, posebno, če se pomisli, da nalagajo poleg te glavne doklade druge, nič manjše doklade posamezni podobori.

Ni pa to tudi edini problem, ki ga ima Barja. Drugi problem, ki bo po dolgih letih končno le rešen, je problem napeljav vodovoda k naselbinam na bližnjem Barju. Dosedanje železne cevi, ki so se napeljavale, za močvirni teren niso bogve kaj pravne. Pred časom sta se mudila vladni komisar dr. Mencinger in ing. Prelovšek v Monakovem, kjer sta videla, da uporabljajo v Nemčiji za močvirna tla lesene cevi. Te cevi imajo pred železnimi mnogo prednosti, ker ne rjave in so tudi mnogo lažje, kajti močvirna tla ne preneso velike teže. (Zanimivo je, da je vsa lžanska cesta zgrajena na »lašinah«, to je z bičjem prepletenih kolih).

Ali mestna občina ne bo mogla izvesti tega projekta. Naročila je za poskus en meter take cevi, carina pa je znašala za ta bori meter nič manj kakor 500 Din. Ker bi bilo potrebno za barjanski vodovod najmanj 1000 metrov takih cevi, bi veljala mestno obično samo carina ogromno vsoto 500.000 dinarjev. Če bi carinske oblasti še nadalje vztrajale pri tako visoki carini, bi se morali Barjani zadovoljiti le z železnimi cevmi, problem pa bi bil zopet le napol rešen.

Ti in še mnogi drugi važni problemi so v zvezi z Barjem, ki še čakajo rešitve.

Delo zlasti z osuševanjem Barja, je tako velika, da ga bo treba razdeliti najbrže na več generacij, seveda, če se ne najde morda kaka primerna situacija, da bo možna njegova izvršitev v razmerno kratkem času. V tem slučaju pa bi bila potrebna sočasna pomoč vseh faktorjev, tako države, oblastne samouprave, občine ter privatnih žinitelj.

Mlekarne stroje, mlečne kante, vsakovrstne sirarske potrebščine in aparate za preskušanje mleka dobavlja po najniž. cenah

Alfa Separator
D. D.
A. Penič, ZAGREB 6
Gunduličeva ulica št. 63.

Zastopstvo za Slovenijo:
Mlekarna KRISTOF,
Ljubljana, Sv. Petra c. 60

Dnevne novice

KOLEDAR.

Sreda, 7. decembra: Ambrozij, Agaton, Urban. Dunajska vremenska napoved za 7. december: V severnih Alpah menja se oblačno in začasno prihajanje mrljega zraka od vzhoda, v južnih Alpah, oblačno, dež in brez mraza.

Narodna galerija proti okrnitvi slovenske univerze.

Nameravana okrnitev ljubljanske univerze, potem opustitve tehniške in medicinske fakultete, bi zadela naš najvišji prosvetni zavod, katerega si je ves narod priporočil, kar najhujše, ker bi mu odvzela pomemben del udejstvovanja. Z zmanjšanjem delokroga univerze pa bi bil oškodovan še drug zavod, ki se pravkar snuje po volji in s sredstvi slovenskega naroda, naša Akademija znanosti in umetnosti, najidealnejše znanstveno dopolnilo Almae matris. Z dejanjem, ki nikakor nima opraviljivih vzrokov, hoče vlada oškodovati slovenske prosvetne zavode, ki so nastali po volji in iz kulturnih potreb naroda, kateremu je sojena še dolga borba za osvojitve vseh njegovih bratov. Zato protestira Narodna galerija, kot slovenski prosvetni zavod in kot voditelj priprav za Akademijo znanosti in umetnosti, odločno proti § 44 finančnega zakona, ki preti okrnitvi ljubljanske univerze.

Lekarnarji za slovensko univerzo. Gremij lekarnarjev za Slovenijo je na svojem obnem zboru, dne 30. novembra t. l., sklenil sledečo resolucijo: »Ostro obsoja načine, s katerimi se stalno vzemirja in ovira resno znanstveno delo najvišjih kulturnih zavodov slovenskih vsled vedno se ponavljajoče grožnje demontiranja najvažnejših in najagilnejših fakultet. Poziva vse slovenske poslance, da možko in odločno zastavijo svojo besedo na pristojnem mestu, da se brezpogojno opusti načrt kakršnegakoli okrnjenja ljubljanske univerze, ker bi to značilno za slovenski narod ponižanje in razčlenje, za državo pa sramoto pred celim kulturnim svetom.«

Smrtna kosa. Na Hribu v Temeniški dolini je 5. decembra izdihnil svojo blago dušo g. Janez Antonič, p. d. »Hribski Span«, znani in ugledni posestnik in gospodar. Bil je to mož, kakršnih velika šentviška fara ne premore mnogo: izrazit krščanski značaj v besedi in dejanju, dober, usmiljen, delaven in pošten. Najboljše in najumnejše gospodar daleč okrog je bil tudi najboljši in najodločnejši delavec za krščanski napredek kmečkega stanu. Kot odbornik cestnega odbora, odbornik po-sojilnice v St. Vidu, dolgoletni občinski odbornik je deloval za gospodarsko povzdigo kmeta, kot izrazit katoliški mož je bil družini in vso okolico svetel zgled krščanskega življenja. Krščansko misel v javnosti je branil z istim ognjem, kakor je z ljubeznijo vzgajal svojo številno družino v duhu katoliških resnic. Umrli je v najboljših letih, zapuščajoč številno, a nedoročeno družino. Pokojnik je bil bližnji sorodnik rajnega bogoslovnega profesorja dr. J. Janežiča in pokojnega državnega poslanca L. Vencajca. Pogreb bo danes ob desetih dopoldne v Velikem Gabru.

Shod SLS v Rušah nad Mariborom. V Rušah se bo vršil na praznik 8. decembra po prvem sv. opravilu v prostorih stare šole shod SLS. Na zborovanju bosta poročala g. narodni poslanec Fr. Žebot in oblastni poslanec Kores. Ob tej priložnosti se bo vršil tudi razgovor radi občinskih volitev v občinah Ruše in Loznica. Volitvi iz teh dveh občin vabljivi!

Imenovanje. Za okrajnega zdravnika v Ljutomeru je imenoval minister za narodno zdravje g. dr. Franca Čeha, dosedanjega okrajnega zdravnika pri Sv. Jurju ob Pesnici.

Vpeljava mešanega vlaka na progi Karlovec—Novo mesto. Prihodi od 8. decembra vozi na progi Karlovec—Novo mesto mešani vlak, ki odhaja iz Karlovca ob 16.45 in prihaja v Novo mesto ob 20.48. Ta vlak ima v Karlovcu zvezo na mešani vlak, ki odhaja iz Zagreba ob 14.15 in prihaja v Karlovec ob 16.30. Natančnejši vozni redi so razvidni pri potniških blagajnah na postajah.

Fran Wernig, Laško:

Predor pri Kobaridu.

(Odločilna bitka 1. 1917.)

(Dalje.)

KOT ZMAGOVALEC V KOBARIDU.

Ob pol 4 popoldne smo bili že pred Kobaridom. Tu je bil odpor sovražnika nekoliko močnejši, tako da je morala vzporedno z nemško infanterijo stopiti v akcijo posebna naša baterija. Nemški general Krafft von Dellmesingen poudarja to tudi v svoji knjigi »Der Durchbruch bei Karfreit« in piše: »Kmalu se je vzdignil ves bataljon k nasokoku, učinkovito podprti od avstrijske gorske baterije (moj vod z ognjičarjem bosanskim Srbom Peričem iz Sarajeva!). Zmagovito prodirajo smrti se ne strahujejo« in Kobarid. Ulica za ulico se je osvojila in okoli 2000 Italijanov je padlo zopet v naše ujetništvo.

Radi vzpostavljene zveze z ostalo artilerijo sem moral po nalogu komandanta nemškega bataljona, nekoga podpolkovnika s francoskim imenom, takoj po zavzetju Kobarida jahati nazaj. Napravil sem to v divjem diru, da bi se mogel čim prej vrniti zopet v prvo bojno črto. Vendar pa sem prišel v Kobarid, ko je bila že noč. Vselej dežja in megle se skoraj nič ni videlo. Na trgu sem nejasno razločil gručo ljudi, prve civiliste in osvobodene ozemlja. Živahno so gestikulirali in se razgovarjali. Prišel sem bliže in sem jih ogovoril in pozdravil slovenski. Kot okameneli so obstali ob mojem nagovoru, potem pa, ko so se prepirali, da govorim

»Za inženirje so bili promovirani včeraj na elektrotehničnem oddelku ljubljanske univerze gg. Tone Dolenc iz Ljubljane, Josip Rus iz Logatca in Tarasov, po rodu iz Rusije.«

Zgodovinski dnevi. 7. decembra: 48. pr. Kr. je bil umorjen rimski govornik in državnik Marcus Tullius Cicero. — 1784 se je rodil zgodovinar Menzel. — 1801 se je rodil igralec in humoristični pisatelj Johann Nepomuk Nestroy. — 1893 se je rodil italijanski komponist Pietro Mascagni, ki je postal slaven po svoji operi Cavalleria rusticana. — 1894 je umrl de Lesseps, vodja zgradbe Sueškega prekopu. — 1903 je francoski senat sprejel zakon o ločitvi cerkve od države s 171 : 103 glasovi.

Roparski umor pri St. Janžu. Včeraj dopoldne je orožniška postaja v St. Janžu telefonirala ljubljanski policiji, da je bil v vasi Dolini pri St. Janžu izvršen strahovit roparski umor nad zakonca Pucelj. Orožniška postaja je prosila policijo za psa, s katerim je upala izslediti zločinca. Kakor smo se informirali, je bil roparski umor nad 60 letnim posestnikom Francetom Puceljem in njegovo enako staro ženo Terezijo izvršen v noči od ponedeljka na torek. Zločin so odkrili sosedje v zgodnjih jutranjih urah, ko so našli ženo pred hišo, sedečo v bližnjem jarku, vso razmrvarjeno po telesu in s prerezanim vratom. Puceljeva hiša je bila zaklenjena, okna pa zapahnjena in zakrita z odevami. Sosedje so vdrli v hišo in zagledali v hiški posestnika Pucelja ležečega na tleh, s presekanim obrazom in s številnimi ranami po vsem telesu. Toda ne samo to, da je zver v človeški podobi popolnoma razmrvarila oba zakonca, še več: morilec je položil Pucelju pod glavo pehar, na glavo pa mu je povezal papirnat škričel. Po sobi je ropar razmetal vse pohištvo in prebrskal v iskanju za denarjem celo pernice. Po cenitvi sosedov je morilec odnesel kakih 3000 Din, denar, ki ga je Pucelj skupil pri prodaji dveh prašičev in vina. Morilec je pobral tudi vse dragocenosti. Orožništvo je takoj prišlo z raziskovanjem zločina. Po mnenju sosedov in orožništva sta morala zločin izvršiti najmanj dva zločince in sicer je eden umoril moža samega, drugi pa je čakal na straži, če kdo pride blizu. Ta čas se je vrnila domov žena Terezija in to je drugi morilec umoril že pred hišo. Po vseh znakih sta morala biti to dva možka, ki sta že v nedeljo nadlegovala oba zakonca in zahtevala od Pucelja denar, vendar ju je ta prestrašil s strelji iz revolverja. Oba morilca sta izvršila najbrže že več umorov po Dolenjskem, tako onega nad trgovko Cecilijo Ivačičovo, ki je bila umorjena in oropana dne 27. oktobra v svoji hiši v Stari vasi pri Krškem, ter nad nekoto starko sredi meseca maja v Čretežu pri Krškem. Vsi trije, oziroma štiri zločinci so bili izvršeni s sekuro, v lastni hiši žrtev in pod enakimi okolišninami. Na Dolenjskem straši torej zopet nova razbojniška tolpa.

Mož obstrelil svojo ženo. V ponedeljek zvečer se je zgodil v Straži pri Novem mestu žalosten zločin. Gostilničar Alojzij Vintar se je sprl s svojo ženo. Prepričal se je tako zelo poostrel, da je Vintar pograbil v hipnem razburjenju revolver in šestkrat ustrelil na svojo ženo. Dve krogli sta zadeli peč, ostale štiri pa ženo in sicer ena v glavo, dve v prsi in ena v nogo. Smrtno ranjeno ženo so prepeljali nezvestno v bolnico v Kandiji, mož pa je izginil. Včeraj jutraj se je sam prijavil sodišču v Novem mestu. Ranjena žena niha med smrtjo in življenjem ter ni več upanja, da bi prebolela svoje rane, od katerih so tri in sicer na glavi ter dve v prsih smrtno. Zločin sicer splošno znanega Vintarja je dal v novomeški okolici priložnost za mnoge komentarje ter vzbudil mnogo obžalovanja nesrečne Vintarjeve žene.

Za rezervne častnike. Vojno ministrstvo je na prošnjo združenja rezervnih častnikov izdalo naredbu, s katero se omogoča rezervnim častnikom brezplačen pouk v jahanju. V ta namen se bodo ustanovili v garnizijah, kjer se nahajajo topničarske edinice, tečajni za rezervne častnike, v kolikor bo to dopuščala redna vojaška služba. Kdor ne bo imel

čisto slovenščino, navdušenja ni bilo konca ne kraja. Naravno, bil sem prvi med prodirajočo nemško vojsko, ki je ljudi ogovoril v domačem jeziku. Mahoma me je obkolila vsa gruča ljudi, same ženske, in ena uboga mamica je bila tako navdušena, da se je razjokala, da me je objela in me skoraj siloma potegnila s konja. Venomer me je spravevala po svojem sinu, ki je bil nekje v avstrijski vojski in o katerem že več mesecev ni dobila poročila.

Ne bom pozabil nikdar tega slovenskega trenutka in tudi ne tega razpoloženja, razpoloženja srečnega zadoščenja, moči in zmage.

Kmalu sem dohitel svojo enoto, s katero sem šel v smeri proti Robiču v nadiško dolino. Nastavili smo se tam in smo se utaborili pozno ponoči v bližini stare državne meje. Napredovali smo torej v enem dnevu malone za 30 km. Imenovani nemški pisec navaja tozadevno: »Pogumni, z neprimerljivo hrabrostjo izvršeni predor nemške 12. infanterijske divizije (kateri je bila pridružena naša napadalna baterija, op. por.) je brez primere v vojni zgodovini. Prvi dan že je dospela divizija v neprestanih bojih in brez ozira na lastno varnost 27 km globoko izza neprijateljske fronte. Ves okoliš postojank med Bovecem in Tolminom je bil v zaledju tako zgrabljen, da je bil sovražnik večinoma odrezan in da ni imel drugega izhoda, kakor udati se svojem naprotniku. Divizija je dobila takoj s prvim naskokom v roke važni dohod v nadiško dolino in je s tem onemogočila sovražniku, da bi dovedel nove rezerve in ojačenja.«

Divizijski general Lequis je bil za izredni in za vsa ofenzivna na Soči odločilni, brezprimerni uspeh 12. pruske infanterijske divizije takoj odli-

lastnega konja, mu bo dodeljen državni konj. Čas pouka se bo uredil z ozirom na prosti čas, s katerim bodo upravitelci razpolagali. Uspeh v jahanju se bo upošteval pri oceni. Prvi tečaj se bo vršil januarja in februarja 1928. V svrhu omogočenja tega tečaja so predvsem potrebne obvezne prijave, katere naj se pošljejo pododboru najkasneje do dne 15. decembra, nakar bo vložena prošnja na pristojno vojaško oblast, da tečaj omogoči. V prijavi je navesti, ali bo v mobilnem času vršil službo na konju, ker bodo ti imeli prvenstvo. Pododbor bo pa prosil, da se bo pouk dovolil brez izjeme vsem, ki se zanimajo. — Pododbor Ljubljana.

Električne inštalacije. Gradbeno ravnateljstvo opozarja vse interese na prvo ofertalno licitacijo za inštalacijo električne razsvetljave v poslojpu ministrstva za poljedelstvo in vode ter za šume in rudnike v Belgradu, ki se bo vršila dne 30. decembra 1927 ob desetih dopoldne v računskem odseku ministrstva za javna dela v Belgradu. Pro-računska vsota znaša 2.447.120 Din. Natančnejši pogoji so razvidni iz oglasa, ki je nabit na uradni deski pri gradbenem ravnateljstvu v Ljubljani, Turjaški trg 1, I.

Otvoritev telefonske centrale v St. Vidu nad Ljubljano. Dne 4. decembra je bila pri pošti Sent Vid nad Ljubljano otvorjena telefonska centrala. Telefonski promet med Ljubljano in Sent Vidom je krajeven (med telefonskimi naročniki brezplačno). V tem prometu znaša pristojbina za tri-minuten pogovor iz javne govornice za javno govornico 1 Din.

Ogled okrajne ceste in gradnja nove cestne zveze. Predsednik mariborskega oblastnega odbora g. dr. Leskovar in gerent mariborskega okrajnega zastopa g. dr. Vebela sta si ogledala te dni novo okrajno cesto, ki je bila dograjena še pod vodstvom dr. Leskovarja, ko je bil še on gerent mariborskega okrajnega zastopa. Cesta je krasi župnijo Hoče pri Mariboru, ker se vije kot srebrni pas preko cele fare visoko pod Pohorje. Ta nova cestna zveza je lepo delo SLS in njenih poštvalnih zastopnikov ter voditeljev. Po končanem ogledu so hoški kmetje navdušeno pozdravljali dr. Leskovarja in dr. Vebela. — Takoj po novem letu se bo pričela graditi nova cestna zveza Dolgoše—Rogoza. Pri tej gradbi bosta kmet in delavec lepo zaslužila, prebivalstvo pa bo dobilo potrebno in mnogo krajšo cestno zvezo. Mariborski okrajni zastop je eden najbolj delavnih v celi oblasti.

Kmetijsko nadaljevalna šola v Črnomlju. Se je slovesno otvorila pretekli petek, nakar se je takoj začel pouk. Poleg pripravljalnega odbora je to v prvi vrsti zasluga domačih denarnih zavodov in drugih dobrotnikov, ki so z izdatnimi podporami omogočili ustanovitev te našemu kmetškemu narasčaju tako potrebne šole.

Nov sejem v Slovenski Bistrici. Vseled razglašena urada v Slovenski Bistrici štev. 107—3 objavljamo, da se vrši dne 15. decembra 1927 (v četrtek) v Slovenski Bistrici na novo vpeljani živinski in kramarski sejem. Interesente pozivamo, da istega v čimvečjem številu posetijo. 9713

Uboj pri Sent Petru niže Maribora. Včeraj smo poročali, da je bil v soboto zvečer ubit pri St. Petru niže Maribora 35 letni posestniški sin Al. Kranjc. Uboja so se udeležili trije in od teh se je javil že eden prostovoljno mariborskemu državnemu pravdnistvu, enega je zaprlo orožništvo, tretjega pa še iščejo. Sodna obdukcija je dognala, da se je izvršil uboj z močnim udarcem po glavi in s prebitjem lobanje. Med napadali in Kranjcem je prišlo do prepira pozno zvečer ravno na meji med šentpetersko in marjeko župnijo pri neki mlaki. Po usodepolnem udarcu je še s poročil eden od so-udeležencev Kranjčevi tači, naj gre hitro pogledat k mlaki ob cesti, ker je Lojze v zadnjih zdihljajih.

Nesreče v Trbovljah. Gospa Ana Forte, gostilničarka na Vodač, je padla na stopnicah in si zlomila nogo. — Pri zgradbi meščanske šole v Trbovljah je padel zidar Černigoj Franc z odra na betonsko ploščo ter se na glavi močno poškodoval. Prva leži v domači oskrbi, medtem ko so drugega prepeljali v Ljubljano v bolnico.

NAPREJ V ITALIJO!

Ko smo se drugi dan 25. oktobra vzdramili, je padel naš pogled na pobejene vrhove Rombona, Krna in Matajurja. Kristalno čisto se je zjasnilo nebo, nastalo je občutno hladno in vrhove gora je pobelil sneg. Vendar je bilo jesensko jutro v svojem čistem solnčnem nasmehu izredno lepo. Pozabili smo na napore preteklega dneva in prekrasno solnčno jutro nas je v zavesti naše zmage in moči navdalo z novo voljo in z veseljem do nadaljnjega boja in prodiranja. Še so imeli Italijani v rokah važne strateške točke na Stolu, Matajurju in na Kolovratu in radi tega smo morali z našim prodiranjem počakati, dokler niso naše sosedne čete osvojile omenjene postojanke. Pomaknili smo se tega dneva po soteski nadiške doline samo par kilometrov, in sicer že čez bivšo državno mejo. Prišli pa smo tega dne trenutno v prav kočljiv položaj in že smo bili misliti, da nas bodo Italijani obkolili in ujeli. Zgodilo se nam je, da smo morali naše topove na cesti nadiške soteske uravnati v dve nasprotni smeri. Z ene strani so nam na pobočju Monte Mia vzgnedni Italijani s strojnicami zaprli cesto in je bila nevarnost, da nas odročejo od ostale

Velika izguba denarja. V Spodnjem Otoku pri Radovljici je zgubil posestnik Ivan V. v neki gostilni znesek 5000 Din ter cekin za 20 kron. Denarja seveda ni dobil nazaj in ni niti izključeno, da bi mu bil denar ukraden.

Nesreča. V Travniku pri Loškem potoku je debel hloed padel pri delu v gozdu na delavca Jakoba Lavriča in ga tako težko poškodoval na glavi in hrbtu, da so ga morali prepeljati v bolnico.

Desmrtina obsodba. V Zagrebu je bil obsojen na dosmrtno ječo Tomo Konosič, ki je v noči od 12. na 13. julija t. l. s sekuro ubil svojega nečaka Mija Konosiča.

Umor iz maščevanja. Preteklo nedeljo so sedeli v neki gostilni v Goljaku na Hrvaškem gostje, med njimi tudi 24 letni Janko Jakšič iz Goljaka in 24 letni Ivan Pintarič iz bližnje vasi Ivanec. Jakšič ni pozabil na nedavni pretep v Ivanu, v katerem jo je od Pintariča pošteno skupil. Sedaj, ko je Pintarič prišel v njegovo vas, je sklenil, da se maščuje. Vendar pa je bil s Pintaričem izredno prijazen in ob sedmih zvečer sta zapustila gostilno kot najboljša prijatelja. Med potjo pa je Jakšič nenadoma potegnil nož in zabodel Pintariča v ledja. Pintarič je prvi hip bežal, nato se pa zgružil mrtev. Orožniki so prijeli Jakšiča in ga izročili zagrebškemu sodišču. Pintarič je bil oženjen in ima enega otroka.

Uboj s sekuro. V Mlaševcu pri Zagrebu sta se sprla kmeta Rade Skomec in Stefan Margetič. Med preprirom je Margetič s sekuro tako silno udaril Skomca, da je ta naslednji dan umrl v zagrebški bolnici, kamor so ga prepeljali.

Zapuščena slovenska družina na Dunaju s štirimi mladoletnimi otroci se nahaja v veliki bedi in prosi za kako pomoč. Vsa najmanjši dar sprejme: Plarrer Peregrin, Wien IX., Servitengasse 9.

Oblastni urad za posredovanje dela privatnim nameščencem v Ljubljani. Gledališka ulica 8, ima v evidenci sledeče službe iskajoče moči: 11 trgovskih pomočnikov in prodajalcev raznih strok, 4 blagajničarke, 3 izločbene aranje, 4 trgovske potnike, 8 knjigovodij bilancistov in pomožnih, 11 korespondentov v raznih jezikih, 5 trgovskih poslovođij raznih strok, 8 pisarniških uradnikov, 2 obratovodje za kemična podjetja, 5 rudarskih tehničnih uradnikov, 3 pomožni carinski posredniki, 4 praktikante za urade, 9 kontoristinj, 10 skladiščnikov, 5 stenografij v raznih jezikih, 1 rudarskega geometra, 2 dogista, 3 tehničnih risarjev, 2 elektrotehnična uradnika, 1 brodograditelj, 3 žumarske uradnike, 3 laborante za proizvajanje spirita. — Vsa p. n. podjetja se naprošajo, da se v slučaju potrebe izvežbanih delovnih sil iz vrst privatnega nameščenja obračajo na gornji urad. Urad posreduje za obe strani, za delodajalce kot delojemalce popolnoma brezplačno.

OBLAČILA TVRDKE J. MACER

Ljubljana, Aleksandrova 12.

so najboljše in najcenejše.

100 Din nagrade! Prošli četrtek se je pri Mednem izgubila lovska psica braka, nizke postave, bela, sivormenih lis, neobičajno dolgih ušes, resaste dlake. Oddati Petru Stepiču, Spodnja Šiška. — Nagrada 100 Din! 9739

Foto aparat

in potrebščine po nizkih cenah v zalogi drogerija

A. Kanc sinova

Ljubljana, Zidovska ul. 1.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

Popravek k spondu dijaškega praznika:

V beli dvorani Uniona ob 11. uri dopoldne ne bo zborovanje celokupnega dijaštva, kakor pomotoma nazznanjajo lepaki in spored v »Slovenec«, ampak samo sestanek srednješolcev z lastnim programom.

Majstrov večer. Za večer, ki ga priredijo Majstrov zapriseženci v soboto 10. t. m. na verandi hotela »Union« v spomin na leto 1917., na svojega prijatelja general Majstra in njegovo zaprisego za

vojske — bili smo tokrat s topovi pred infanterijo, — z druge strani pa nas je napadel škadron italijanske konjenice. Nekaj tako smešno-naivnega, tragikomičnega, kot ta naskok italijanskega škadrona še nisem videl na nobenem bojišču.

Mahoma se je čulo par strelav naših predstraž, udaril in zagrmel je naš top na cesti in v našem odprtem taborišču je naenkrat zavržalo in je bilo aliati vseporek klice in vzklike: Napad, napad! V naglici smo uravnali ostale topove, par korajžnih bosanskih podoficirjev in mož pa se je postavilo z revolverji in s karabinkami ob cesto. In že je bila italijanska konjenica sredi našega tabora. Sprejaj mlad italijanski oficir v paradi obliki na krasnem belem konju in z vihtečo sabljo. Zada za njim pa ostali konjeniki v isti pozi. Kakor za parado na kakem večbališču ali v kakem indijanskem romanu in ne v vojni, kjer gre za življenje in smrt. Imeli smo naravno lahko delo. Z dvema posredenima tokovskima streloma smo pobili par konj, ostale konje in konjenike, ki so v divjem diru drveli mimo nas v naš tabor, pa je ob cesti stoječe moštvo postreljalo. Tudi to, kakor za igračo ali v šoli. Morali smo ta strašni pokol naravnost s silo ustaviti. Smililo se mi je naivno italijansko vojaštvo. En del škadrona je srečno pobegnil, mnogo konjenikov je pobilo naše moštvo, en del oknjence s poveljnikom, poročnikom, mladim contejem iz Turina, pa smo ujeli. Poročnik, sicer izredno fin dečko, je od strahu trepetal in skoraj ni mogel spregovoriti besede. Z druge strani pa nas je medtem že osvobodila iz italijanskih klešč nemška infanterija, ki je očistila pobočje od italijanskih strojníc.

(Dalje sledi.)

Jugoslavijo pri »Liebelnu«, vlada vedno večje zanimanje. Iskreno vabimo vse one, ki so hoteli ali nehoti okušati težave in bridkosti vojnih let 1914—1918 v nemškem Gradcu, na ta večer, da obnovimo spomine in prijateljske stike, ki so nas vezali kot zavedno narodno manjšino v zagrozenem mestu v neomajno falango. — Pripravljeni odbor.

○ **Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani** sporoča vsem javnim in privatnim uradom, da je njenega novega telefona številka 2265.

○ **Reklamni stebri na ulicah.** Mestna občina je dala pred tedni postaviti na nekaterih važnejših križiščih reklamne stebre z električnimi urami ob enem. Ljubljanski trgovci in podjetniki so kmalu spoznali izredno reklamno vrednost teh stebrov in se je mestni občini že posrečilo oddati večino reklamnih prostorov. Zanimanje, ki je zavladalo med podjetniki za tovrstno reklamno priliko, je umevno, posebno zato, ker so oddajni pogoji zelo ugodni.

○ **Zopet poizkus samoumora.** V Spodnji Šiški za Zakotnikovo žago so našli v ponedeljek zvečer nezvestnega delavca Petra Lustiga, ki se je zastropil z lizolom. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico, mu tam izprali želodec in ga tako rešili smrti.

○ **Tatvine.** Sredi novembra meseca je bila Francu Južini v Zgornji Šiški ukradena iz zaklenjenega stanovanja zlata dvokrovnna ura z zlato verižico v vrednosti 2000 Din. — Ivanu Ribasu je bil ukraden voziček, vreden 1600 Din.

○ **Angleški kamgarn za obleke in razne vrste sukna** dobite po solidnih cenah pri Francu Pavlinu, Ljubljana, Gradišče 3.

○ **Opozorjamo** na novotvorjeno detajlno trgovino trdke I. Ivančič na Dunajski cesti št. 7. Več glej v današnjem oglašju.

○ **Vsakovrstne trpežne čevlje, snežne čevlje, galoše** kupite najbolje pri A. Gorše, Stari trg 15.

○ **Veliko izbire volnenih jopic, najfinjših blaznic, kravat itd. priporočila trdka I. Zargi, pri nizki ceni, Ljubljana, Sv. Petra cesta.**

○ **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobjeno perilo v najlepšo izvršitev.**

○ **Portugalska, prvovrstna, turškoverhčan, Jeruzalemski** kakor tudi druga izbrana vina priporočila gostilna in kavarna »Central« *poleg Zmajevoga mostu.*

9661

Maribor

PROSLAVA DIJASKEGA PRAZNIKA.

Cerkvena slovesnost:

Na predvečer: Ob 18. pridiga, pete litanije in spoved v cerkvi sv. Alojzija.

Na praznik Brezmadežne: Ob 5½ istotam sveta maša s skupnim sv. obhajilom in pridigo.

Zborovanje mariborskega katoliškega dijaštva ob 10 v dvorani Zadržne gospodarske banke: — Spored: Pesem, meš. zbor. Pot Orličev, deklamacija, Naše vitezstvo, govori dijak. Pesem, meški zbor. V službi Brezmadežne, govori dijakinja. Orlovski dijak, govori dr. Ivo Dornik.

Telovadna akademija

ob 17. v dvorani Zadržne gospodarske banke.

* * *

□ **Seja odbora Slovenske ljudske stranke** za mesto Maribor se vrši v petek, 9. decembra ob 7. uri zvečer v mestnem tajništvu SLS, Koroska cesta 1. Povabljeni vsi člani širših in ožjih odborov, zapužniki, agitatorji in kandidati. Udeležba obvezna.

□ **Novi časopisi v Mariboru.** Včeraj je izšla 1. številka posebnega lista za Maribor z naslovom »Mariborčan«. List se bo pošiljal nekaj časa na ogled na razne naslove in ga zato ni treba vračati.

Pečal se bo z občo politiko. — Nemci baje izdajo poseben dnevnik »Die jugoslawische Presse«, ki bo prevzel delokrog »Marburgerzeitung«, katera bo zopet izgubila na svojem vplivu. — »Večernik« *je prišel te dni reševati sam g. Ribnikar iz Ljubljane. Razumljivo je, da lista, ki si upa zastopati SDS politiko v Mariboru, oni Mariborčani, ki niso politično s SDS, ne podpirajo. — Tudi socialisti bodo baje izdali svoj poseben list, ki bo imel naslov: »Občinska lenoba« *ter bo popisoval lenuharjenje bivše socialistične večine v obč. svetu. Urejeval ga bo socialistični županski kandidat g. Grčar. — Poleg tega bo letakov in plakatov, da bo veselje. Mariborčani pa so taki, da se pustijo vplivati samo enemu dejstvu: Kdor se je izkazal v delu za napredek Maribora, ta dobi naše zaupanje. To pa je SLS in njena 1. skrinjica!**

□ **II redna seja mestnega občinskega sveta mariborskega** se vrši v sredo, dne 7. decembra t. l. ob 17. uri v mestni posvetovalnici.

□ **Umrla sta v Mariboru 74 letni obče znani** potnik Anton Veritli in 58 letni Josip Sedlaček.

□ **Čajanka angleškega krojca.** Navzlic zaporedno se vrščim koncertom in drugim sezonskim prireditvam se je zbralo v soboto dne 13. t. m. ob 8 zvečer v okusno prirejeni dvorani »Vesne« *prav čedno število članov »Društva prijateljev angleškega jezika in prosvete« *ter po njih vpeljanih gostov. Po pozdravu društvenega predsednika g. dr. To-plaka, ki je poudaril, da se društvo bliža že peti obletnici obstoja ter ima v tej dobi zaznamovati prav lepe uspehe, je povzel besedo prof. dr. I. Kol-nik, ki nas je na podlagi krasnih skioptičnih slik popeljal v to čudežno in zanimivo velenost. Poslušavci so z napeto pozornostjo sledili v angleškem jeziku podanem predavanju. Med čajanko je umet-niški trio, g. E. Perc (violin), ga Bodnerjeva (kla-vir) in g. Bajde (čelo), proizvajal izbrane točke iz Puccinija, Dvořaka, Verdija in dr. Vsi komadi so bili podani z globokim umetniškim občutkom, za kar jih je občinstvo nagradilo s toplim aplav-zom.**

□ **Kitajci na mariborskih ulicah.** Po mestnih ulicah so se pojavili Kitajci, ki se preživljajo s tem, da prodajajo razne papirne izdelke. Pred nekaj dnevi se je več kitajskih družin peljalo skozi Ma-ribor, kjer si vsled nerazumevanja jezikov niso mogli pomagati v mestu in so prenočili na kolo-dvoru.

□ **Karambol na mostu.** Ivan Z. je na glavnem mostu zavozil s svojim tovornim avtom v kolesarja P. ter ga podrl na tla. P. je pri padcu dobil težke notranje poškodbe in kolo mu je uničeno.

□ **Tatvine perutnine** so se zadnje dni očitno radi bližajočih se praznikov zelo pomnožile. Nedavno so tatovi ukradli v Dečjem domu 20 kur ter jih zaklane in očiščene prodali trgovcu s perutni-no. g. Abtu iz Melja. Včeraj so isti tatovi iznova pri-nesli g. Abtu več puranov in kokoši na prodaj. Trgovec jih je spoznal, hotel jih zadržati in pod izgovorom, da gre menjat denar, je skočil po straž-nika. Tatovi so nekaj takega menda vohali in predno se je trgovec vrnil s policistom, so že davno neznanom odkurili.

□ **Čigavo je dete?** Januarja 1. 1920., to je pred 6 in pol letom je bilo najdeno v veži pred vratmi mariborske javne bolnišnice 6 dni staro dete ženskega spola, povito v plenice. Do danes ni bilo mogoče ugotoviti identitete tega otroka. Kdor bi vedel kaj o tem otroku ali njegovih sta-riših, naj to sporoči mestnemu magistratu v Ma-riboru (Konskripcijski urad).

KUHARICA

išče službo v župnišču, ki je že bila v tej službi in ima dobro priporočila. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« *pod št. 9709.*

Celje

○ **Mladinski dan v Celju.** Vsa celjska in oko-liška katoliška mladina kakor tudi nje prijatelji in svoji so vljudno vabljeni, da se polnoštevno ude-leže proslave praznika Brezmadežne jutri dne 8. decembra. — Ob pol 7. uri zjutraj se prične pro-slava z cerkveno pobožnostjo v Marijini cerkvi. Petje oskrbi pevski zbor Kat. prosv. društva. Med sv. mašo pristopi mladina k skupnemu sv. obhajilu. — Popoldan ob pol štirih priredi Kat. prosv. dru-štvo s sodelovanjem drugih društev v veliki dvo-rani Narodnega doma akademijo, posvečeno deseti obletnici smrti dr. Kreka. — Spored akademije: Deklamacija. — 2. Govor; govori vlč. g. prof. P. Kovačič. 3. Na Krekovem grobu, alegorična slika, izvaja celjska Krekova mladina. 4. Vijolinska solo s spremljevanjem klavirja. 5. Pevski zbor Kat. pro-svetnega društva v Celju izvaja pod vodstvom svo-jega pevovodje g. A. Miheliča: Jereb; Jutranja; koroška narodna: Pojdem v rute; Juvance; Oj, pla-nine; dr. Schwab: Ave Marija. 6. Gojenke šolskih sester: a) deklamacija; b) V kraljestvu rož, cve-lična bajka v 2 dej.; c) rajalni nastop z zastavi-cami. — Vstopnice po Din 2—6 se dobe v pred-prodaji v Slomškovi tiskovni zadruzi.

○ **Izid volitev v trški občini Sv. Jurij ob j. ž.** V včeršnjem našem poročilu je tiskarski škrat napačno navedel izid volitev in se mora poročilo glasil: I. SLS z vlč. g. dekanom Mikušem na čelu je dobila 51 glasov in 3 odbornike II. demokratski imajo 37 glasov in 2 odbornika, III. Drogenikova delavska lista pa je dobila 57 glasov in 4 odbornike.

Turistika

Smuško predavanje.

Pod naslovom: Viharni dnevi v Bernskem vi-šavju (Bernar Oberland) priredi v turistovski krogih dobro znani dunajski alpinist Karol Koranek, ki se te dni mudi na predavalni turneji po Ju-goslaviji, dne 13. t. m. ob 20. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union. Predavanje bo velezanimivo, spremljalo ga bo lepo število samo izbranih skioptičnih slik. Predavatelj ki je, kot znano, dober govornik, nas povede v kraljestvo širom sveta znanih vrhov: Jungfrau, Aletschhorn, Finsteraarhorn, Schreckhorn in dr. v času, ko so ti vrhovi dosegljivi samo s smučmi, a še to le pogumim, tehnično po-polnoma izurjenim smučarjem. Predavatelj nam bo na podlagi številnih (ca. 140) prelepih posnetkov nanizal svoje lepe spomine, ki jih je doživel v tej veličastni gorski naravi sredi viharja, bobnenja pla-zov in snežnega meteža. — Alpinsko smučarstvo, ki se po svojem značaju v marsičem loči od na-vadnega sportnega smučarstva, katerega domovina je Norveška, zahteva predvsem izvežbanih in vztraj-nih alpinistov in daleko večje tehnike, je važna pa-noga alpinizma in Koranekovo predavanje nam bo gotovo nudilo novih vidikov v pojmovanju gorskega sporta, ki je v gorati Sloveniji danes že na zado-voljivi stopnji. — T. K. Skala.

Spori

SPORTNI DOGODKI.

Ze drsajo. Iz Oslo poročajo: Evenson je pre-drsal 500 m v 45.2, 1500 m pa v 2:24.1. V »Sport-nem tednu« *bomo zopet priobčili svetovne rekorde na klasične štiri razdalje, da bomo mogli meriti ob njih druge uspehe. — Na Norveškem so začeli s poskusnim ponočnim smučskim skakanjem.*

Nogomet nam prinaša razne jesenske zaključ-ke: V Avstriji si je priborila Admira 21 točk in s tem jesensko prvenstvo, Vienna ima 17 točk, Wacker 15, naš ljubi Simmering 2. — Tekme: Ad-mira-Hertha 5:2, Wacker-Austria 2:0, Rapid Ha-kolah 9:11, Vienna-Simmering 2:1, W. A. C.-B. A. C. 6:1. — Na Češkem Viktorija 11 točk, Slavia 10; Sparta je premagala Vrčovice 4:2 in se je še isti večer odpeljala na Balkan in dalje. Včeraj je igrala v Belgradu v BSK. Tega je premagal v nedeljo ogrski klub Ujpest 8:1, a Ferencvaros je zgubil proti praški Slaviji 1:4, Sabaria pa proti dunajskemu Slavonu 1:3 Slovan ne sme na Češko; bojkot; vemo, zakaj. Pri nas je pomemben revanšni boj

Hašk-Hajduk; Hašk ni uspel in je bil premagan 0:4. — Argentinci so z zmago nad Perovanci 5:1 postali prvaki Južne Amerike.

Gradba amsterdamskega stadiona je tako na-predovala, da bodo delali lahko tudi po zimi, pa naj bo zima še tako huda. — Nemška lahkoletilska zveza Pelzerju na noben način neče dovoliti, da bi startal v Ameriki. V zadnjem »Sportnem tednu« *mora biti pri omembli Pelzerjevega imena namesto »v Avstriji« *zapisano »seveda v Avstraliji«.**

Pravilno morajo biti Kojacevi rekordi 2:38.6 in 2:39.4, ne pa 2:28.6 in 2:29.4. Arne Borg hoče vsekakor prekositi Weissmuellerja tudi v sprinter-skem plavanju; W. rekord na 300 m je znižal od 3:38.5 na 3:28.1 in ga hoče znižati na 3:23 do 3:20. Nasprotno je pa W. rekord na 300 y s 3:11.6 dosti bolj kot Borgovo plavanje 3:16.4. — V veliki pla-valni in vodožigni tekmi so dosegli Avstrijci 48 točk, Čehoslovaki 39.

Haas je res prvovrsten atlet. V lahki srednji teži je (67.5 do 75 kg), pa je z desnico sunil 110 kg in je obojoročno potegnil 104.8 kg; prvo je sve-tovni rekord, drugo avstrijski (oboje doslej Hiplin-ger, 106.4 in 108 kg).

Nemški bokser Schmeling je premagal An-gleža po točkah, Haymann Rösemanna tudi po toč-kah, Wagnere pa Siewerta v drugi rundi k. o. — Mladega Godfreyja, ki je tako brž podrl Sayerja, smatrajo za najbolj resnega Tunneyevega tekme-ca. On sam pravi, da si hoče pot do Tunneya izvojevati preko Paolina, Heeneya, Sharkeyja in Dempseyja.

Južni Afrikanci bodo tekmovali na olimpiadi v cestnem dirkanju.

Bernardijev hitrostni hidroplanski rekord, napravljen 4. novembra, so določili s 479.290 km na uro. — Višinska rekorda, aeroplanski in hidro-planski, so priznali Amerikancu C. C. Championu prvega z 11.727 m (25. nov.), drugega z 11.581 m (4. nov.). Champion je edini dosedanj aviatik, ki ima oba tovrstna rekorda.

Amerikanec dr. John Seiler je tekel iz Atlan-tic City v San Francisco, 4883.2 km, 56 dni. Če je tekel vsak dan, je moral preteči dnevno 87 km sicer pa še več.

Smrtna obsodba pred mariborsko poroto.

Maribor, 6. decembra.

Za vsakokratno porotno zasedanje daje Prek-murje največ opravka s krvavimi, često uprav zve-rinskimi zločini. Sličen je tudi slučaj, ki ga je obravnavala porota danes.

Zagovarjali so se Terezija Solar, njena hčerka Frančiška Jakiša in zet, hčerkin soprog, Erno Ja-kiša. Obdolženici so, da so dne 5. februarja 1927 umorili v Fokoveh v Prekmurju posestnika Ste-fana Solarja, moža obdolženke Terezije Solar.

Stefan Solar je imel v Fokoveh posestvo. Bil je trikrat oženjen. Iz prvega zakona je imel sina Jožeta, ki je oženjen v sosednji vasi, iz zad-njega zakona s Terezijo Solar pa hčerko Frančiško, ki se je poročila z Erno Jakišem. S svojo ženo, hčerko in zetom se 67 letni Stefan Solar ni razu-mel. Ti so sumili, da namerava svoje posestvo po smrti zapustiti svojemu sinu Jožetu iz prvega za-kona, da pa to preprečijo, so zasnovali uprav pe-klenso dejanje. Ko je Stefan v noči na 5. februarja v sobi spal, so ga ubili s sekiro. Truplo so odnesli proti gozdu, nedaleč od hiše, krvne madeže na postelji skrbno zakrili, tla pomili, okno, ki je bilo s krvjo poškropljeno pobelili in krvavo slamnjačo in rjuhe skurili v peči. Okrvavljeno sla-mo so pa zakopali v gnoju.

Ko so naslednjega dne našli Stefanovo truplo, se je takoj razširila govorica, da so ga ubili do-mači. Ti pa so jeli zvrčati krivdo na sina pokoj-nega, češ, da so ga po noči videli, kako je ubil očeta, ko se je ta vračal iz hleva. Toda njihov iz-govor ni bil podprt z nikakimi dokazi, pač pa so orožniki pri preiskavi ugotovili, da je bil Stefan Solar ubit v postelji, našli so krvne madeže na obleki obdolženih in na gnojšču zakopano slamo ter v kleti krvavo sekiro — vse nedvomni dokaz, da so Stefana ubili njegova žena, hčerka in zet in to dogovorno, ker so že več dni poprej prosili od sosedah nosila, na katerih so odnesli nato truplo umorjenega iz hiše. Razne priče so v omenjeni noči videle vse tri obdolženke izven hiše z nosili, tako, da je nedvomno dokazano, da so oni izvršili zločin, dasi to trdovratno taje.

Na podlagi pravdoreka porotnikov je sodni dvor obsodil Terezijo Solar na smrt na vešalih. Njena hči Frančiška Jakiša in zet Erno Jakiša sta bila oproščena.

Obiščite prvi zagrebški božični sejem

kjer kupite dobro in poceni, po izredno ugodnih cenah, na drobno in debelo. — 50 % popusta na vseh železnicah SHS. Legitimacije se dobe na glavnem kolodvoru v Zagrebu ter v poslovalnici »Putnika«, Jelačićev trg št. 6 za ceno 6 Din.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 7. decembra: POLNOČ. Red B. Četrtek, 8. decembra ob 15. uri: VRT EDEN. Ljud-ska predstava pri znižanih cenah.

Petek, 9. decembra: DVA BREGOVA. Red A.

OPERA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 7. decembra. BAJADERA. Red C. Četrtek, 8. decembra ob pol 20. uri: FAUST. Go-stovanje basista Nikola Zeca, člana dunajske državne opere. Izven.

Petek, 9. decembra: Zaprt.

Abonente opozarjamo na spremembo današnje dramske predstave. Danes se igra »Polnoč« *za red B. v petek pa »Dva bregova« *za red A. Vrstni red opernih predstav ostane isti kot je bil javljen.**

»Cavalleria rusticana« *z go. Hermsdorf-Bilino-vo kot gostom, ki je bila napovedana za petek dne 9. dec., se prenese radi tehničnih razlogov na torek dne 13. dec.*

Mariborsko gledališče

Sreda, 7. decembra ob 20. uri: IGRA S SMRTJO. Ab. D. Kuponi. Zadnjič. Znižane cene. Četrtek, 8. decembra ob 15. uri: DIVJI MOŽ. Zni-žane cene. — Ob 20. uri: CARDASKA KNE-GINJA. Znižane cene. Petek, 9. decembra: Zaprt.

Sobota, 10. decembra ob 20. uri: MADAME BUT-TERFLY. Ab. C.

Celjsko gledališče

Sreda, 7. decembra ob 20. uri: MAGDA. Premi-erja. Nedelja, 11. decembra ob 16. uri: MAGDA. Ljud-ska predstava ob znižanih cenah.

Ljubljanski ljudski oder

Nedelja, 11. decembra ob 3 pop.: GORSKI SPAK.

Novitelo »Gorski spak« *vprižori pri odno ne-deljo Ljudski oder ob 3 popoldne, da si lahko tudi okoličani ogledajo to zelo zabavno komedijo v šti-rih dejanjih. Vsi prižori so polni humorja, posebno so zabavni prižori med prenerodnim gorjancem in prefinim baronom. Predprodaja vstopnic v Nabavni-zadruži v Ljudskem domu vsak dan od 8—12 in od 2—6 ter v pisarni Ljudskega odra od 4—7 zvečer, istotam II. nadstropje.*

Glasba

Simfonični koncert. V petek dne 16. decembra na predvečer godu Nj. Vel. kralja Aleksandra I. se vrši v Unjanski dvorani slavnostni koncert, kojega skrovi Ljubljanski orkestralno društvo Glasbene Matice ljubljanske. Orkester je pomožen z godbeniki dr. diviz. oblasti. Na sporedu so sledeče točke: Beet-hoven: Predigra Egmont in simfonija št. 1, dalje Debussyjeva suita Childrens Corner in pa Griego-ve skladbe: Večer na planini, Pri zibel, Norveški ples št. 2 in Udarnostna koračnica. Debussyja diri-gira L. M. Škerjanec, Beethovna in Griega pa Emil Adamič. Vstopnice bodo od petka dalje v predpro-daji v Matični knjigarni.

Koncert izbranih del svetovne glasbene lite-rature priredita v ponedeljek dne 12. dec. v veliki dvorani Unjona Odbor za propagando IX. olimpij-de v Sloveniji in Jugoslovanska zimskosportna zve-za pod pokroviteljstvom div. gen. g. Danila Kalafa-toviča. Sodelujejo ga. Medvedova, ga. Thierry in g. Betteto ter prof. Janko Ravnik. Program bo jnko pester. G. Betteto bo prednašal predvsem ruska dela, ga. Medvedova francoska in ga. Thierry naše domače skladbe, češke in slovaške pesmi. Predpro-daja vstopnic bo od petka dalje v trgovini Gorec v palači Ljubljanske kreditne banke.

Cerkveni vestnik

V Križankah ima ondota Moška Marijina družba jutri na praznik Brezmadežne Společja duhovno opravilo zjutraj in zvečer vselej ob 6. uri. Zjutraj med sv. mašo skupno obhajilo.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljub-ljani vabi k proslavi Brezmadežne, ki bo na Marijin praznik v četrtek dne 8. decembra s sv. mašo, skup-nim sv. obhajilom in petjem pevskega zbora v Kri-žanski cerkvi točno ob 7. uri zjutraj. Društveniki in prijatelji društva udeležite se polnoštevno skupne proslave Brezmadežne!

Predavanje v »Pravniku«. V sredo dne 7. dec. bo predaval na sestanku društva »Pravnik« *g. univ. profesor dr. Metod Dolenc o predmetu: »Kazen-skoppravna presoja umetne sterilizacije.« *Predava-nje se bo vršilo ob šestih zvečer na sodišču v Ljub-ljani, soba št. 79.**

Združenje jugoslov. inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, javlja, da bo na debatnem večer-u v petek dne 9. decembra ob 20. uri referiral o sedanjem stanju vprašanja zveze Slovenije z mor-jem tudj g. inž. Maska Klotič. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

Ruska Matica. V torek dne 13. dec. se vrši v prostorih Oficirskega doma (vojašnica vojvode Mi-liča) predavanje ruskega zgodovinarja bivšega prof.

na moskovski univerzi, sedaj prof. v Pragi dr. Alek-sandra Kizeveterja o predmetu: »Posebni značaj ruske zgodovine.« *Začetek ob 20. uri. Vstopnina od 15 do 3 Din. Predprodaja vstopnic v knjižnici Ru-ske Matice (Jurčičev trg 3-II.), dne 7. in 9. dec. od 18 do 19 ure dne 12. od 15 do 16.*

Društvo »Trenost« *ima svoj redni sestanek v sredo dne 7. t. m. ob 18.30 na moškem učiteljsku s sledečim dnevnim redom: 1. »Zgodovina protialko-holnega gibanja«, poroča br. Rudolf Horvat št. 2 Slučajnosti.*

Maribor.

Akad. kongregacija ima danes ob 8 zvečer sestanek.

Smučarji-dijaki! Danes v sredo dne 7. dec. se vrši ob 17. uri v VIII. razredu drž. gimnazije se-stanek in Miklavžev večer vseh članov. Na tem se-stanku bo predavanje, ki bo obsegalo vso smuško tehniko kot ponovitev tudi za ostale prijatelje smu-čarstva — nedijake. — Načelnik.

Ostali kraji.

Ljudski oder v Št. Vidu pri Ljubljani priredi v nedeljo dne 11. dec. ob pol 4 popoldne »Zakleti grade, romantična igra s petjem v petih dejanjih. Spisal dr. A. Remec. Vstopnina običajna. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri gđ. Zakotnik v Šent Vidu. Otrokom vstop ni dovoljen. Med odmori poje moški zbor.

Trbovlje. 1. skioptično predavanje prvovrstne-ga pododseka Delavske zbornice bo danes ob 6. uri zvečer v Delavskem domu. Tema: »Dunajska rev-olucija 1848 in Sloveni.« *Vstopnina prosta.*

Trbovlje. V nedeljo dne 11. decembra ob pol štirih popoldne se vprižori v Društvenem domu igra »Ben Hure«. — Dne 18. dec. bo pa naš Orel ob-hajal 20 letnico svojega obstanka, in bo priredil v ta namen orlovsko akademijo s posebno izbrano vsebino. Sprejeli se bodo ta dan novi člani v dru-štvo.

Orlovska srenja v Hrušici priredi telovadno akademijo v nedeljo dne 11. dec. ob pol 4 popoldne v Društvenem domu Sv. Jakob ob Savi.

Prosveta

RAZSTAVA MEŽAN—PIRNAT V CELJU.

V nedeljo 4. t. m. ob 11. dopoldne je bila otvorjena v prisotnosti številnega občinstva razstava kiparja Nika Pirnat in slikarja prof. Mežana, katere se nahaja v dvorani Mestne hranilnice. Redkost takih prireditelj je vzbudila pri občinstvu do- v- l- j zanimanja, katero pa je upravičeno še bolj ra- di dobre kakovosti razstavljenih umetnin. Oba razstavljalca sta še mlada in širšemu občinstvu še ma- lo znana, dasi imata v Mariboru, kjer sta se nase- tila, že mnogo obhodovalcev. Mežan je izšel iz za- grebske umetnostne akademije, kateri dela vso čast. Tako on, kot njegov tovariš Pirnat, kažeta čisti znanja, oba pa sta še precej pod vplivom aka- demskih študij in je sedaj njihova glavna naloga ta, da se vsak zase z vso vno in ljubeznijo po- globita v svoje delo. Mežan razstavlja čez 30 slik, oljnatih, akvarelov in pastelov, po večini krajine, pa tudi nekaj portretov. Ima smisel za kompozicijo, v barvah pa je malo presladak, kar je pač še vpliv učiteljev. Stilno se uvršča v tok naše moderne in je zlasti veliki portret dame dosti dovršena stvar. Izmed kraj in prav dobre Cerkev v Pušavi, Pu- šava, Motiv s Pohorja in Motiv ob Dravi. Naj na- veže čim tesneje stike z ostalimi modernimi Slo- venci — Pirnat je prišel iz Pariza. Razstavlja je veliko plastiko Ivana Cankarja do pasu, dve plaketi in nekaj risb. Tudi on je brez dvoma talentiran in je zlasti figura Cankarja izmed dosedanjih Cankar- jevičev poprsij gotovo najljubše, ko vendar ni lahko ustvariti tako stvar po spominu in zahteva poleg znanja tudi veliko inteligenco, ki jo Pirnat očitno ima. Njegov Cankar spominja nebeliko na Meštro- vičevega Maruliča — ne da bi bil po istem posnet. Izrazit plastik je Pirnat tudi v risbah in tudi on naj išče notranjo vez z našo moderno. — Nekaj sta umetnika že prodala; celjskim krogom, ki nimajo z našo sodobno umetnostjo nikakih stikov, je dana prilika za nakup cenenih in dobrih domačih del. Zelo koristna bo tu razstava celotne moderne slo- venske umetnosti, za katero se že vršijo prvi dogo- vori. M.

PETDESET LET SLOVENSKEGA SLIKARSTVA.

Dne 1. t. m. se je v Jakopičevem paviljonu otvorila razstava okrog 200 slik, ki so bile ne- davno razstavljene v Pragi. Razstavljena so dela obeh Šubičev, Azbete, Petkovska, Koblice, Vesela, Jakopiča, Groharja, Sternena in Sternove, Jame, Vavpotiča, Tratnika, Pilona, Kosa, obeh Kraljev, Jakca, Spazzapan in Maleša. Zlasti sta- rejši slikarji impresionizma so v razstavi dobro zastopani in karaktizirani, tako da so Čehi lahko dobili dober pregled kvalitete in razvoja te struje, ki je zastopana s svojim najboljšim. Mlajši so manj zastopani v kolekciji, vendar sta vsaj vodilni osebnosti F. Kralja in V. Pilona označeni s tipič- nimi deli. Sodobno strujo zastopajo poleg F. Kra- ljevega Rodbinskega portreta še Pilonovi akti in krajine iz 1924—26 ter par Spazzapanovih aktov in dekoracij, ki so novost te razstave. Pilon se je s posebno vno lotil forme telesa, njega plastične linije, ritmične in arhitektonike in kaže v tem vplive picassovske struje. Spazzapan je žal pre- malo pokazal, da bi mogli o njem veliko govoriti. Karikaturni gleda iz njega, v ostalem ima kakor Pilon živ čut za fino oblikodajo z linijo in je ne- mara izvrsten risar, ki tudi v dekoraciji kaj po- meni. Maleš za svoje manire ne kaže, da bi se hotel kmalu samostojno dvigniti nad čisto praz- ne fraze in se lotiti kakšnega trdega umetnostnega dela. Sodobno slikarstvo je originalnemu igra- kanju in ceneni efektom že davno odlolelo in naš čas je takim rečem v svoji strašni resnosti že davno odzorel. Jakac je na tej razstavi dokaj ne- enotno zastopana Razstava ostane le še par dni, do 8. t. m., odprta. Je pa v ostalem kot dobro iz- brana kolekcija, ki je v stanu reprezentirati svetu domačo, posebno starejšo tvornost, vredna obil- nega poseta. V.

Knjige in revije

»Naš dom«

List za ljudsko prosveto v Mariboru. XIX. letnik.

Lepša kot sedanost je preteklost »Našega doma«. Bil je mladinski list, s katerim je vzbudil dr. Korošec z dr. Hohnjecem nacionalno zavest na štajerskem in vzgojil mladino, ki je bila zrela za velike politične dogodke vojne in povojne dobe. Zdi se, da je »Naš dom« izgubil eksistenco pravo- vico, ko je postal njegov nacionalni ideal realno dejstvo.

Zato nosi »Naš dom« po vojni obraz človeka, ki išče. Sicer se zdi, da bi v Mariboru bolje storili, da ne cepijo moči zdaj, ko je postalo diferenciranje interesnih sfer Ljubljane in Maribora brezpred- metno — in da bi se tvornost slovenstva kar moč- najbolj osredotočila in ujedinila. Ako pa bo krče- vito stremiljenje mariborske Prosvetne zveze, da reši »Naš dom« obupne plitvosti v bilanci naroč- nikov, rodilo uspehe in zbralo okoli »Našega doma« zadosten krog naročnikov, da list ne bo moral biti parasit Prosvetni zvezi, potem bomo verjeli, da ima pravico do obstoja.

Letnik, ki je pred nami, ima eno očitno zna- čilnost: urednik je hotel z vsemi in raznimi sred- stvi privabljati... Rad tega toliko dopisi, ki jim je vsem po vrsti tenor: da »Naš dom« pač nad vse in nad vse ugaia. Ako bi hoteli izluščiti iz tega letnika glavno linijo, bi morali reči, da urednik ni imel drugega namena, kakor da si usvari krog prijateljev, ki jih je vezal na ta način, da jim je imena deset in dvajsetkrat tiskal, ki mu bodo agi- tatorji za l. 1928.

Specijelno nosi list izrazito štajerski obraz. Vemo, da je na zgornji strani Zidanega mosta precej lokalnega patriotizma. Vendar bo treba skre- beti, da ostane konstruktivna faktor, ne pa — z ostjo proti »Kranjcem« — destruktivna.

Versko kulturo je gojil 19. letnik s članki o Slo- mski, ki so bili prav na mestu. Dobro je, da publi- cira tako ljudski list stvari, ki vzbujajo še večjo vero v našega Slomskega.

Poseben poudarek je na nacionalni kulturi. Razni članki, povestica »Bosiljka« i. dr. imajo ten- denco, vzgojiti ljubezen do neovbojenih bratov in do Srbov in Hrvatov.

Največjo vrednost v tem letniku imajo izbor- ni članki iz folklorja, ki jih je pisal prosv. inspek- tor v Mariboru, dr. Fran Koltnik.

List je sicer droben, pa je nudi kljub temu prilično pouka in zabave. V posebnem oddelku »Zanke in uganke« se je razvil Domnu tekme- c. Kakor razbiramo iz »Slov. Gospodarja«, se je število naročnikov »Našega doma« dvignilo v zad- njem času že nad tri tisoč. Novi naročniki se še vedno javljajo, ker je »Slov. Gospodar« zastavljal vse sile, da dela reklamo za »Naš dom« izmed tolikih naročnikov jih je baje iz ljubljanske oblasti komaj 47. To pa kljub temu, da je tudi Prosvetna zveza v Ljubljani proglasila »Naš dom« za svoj list. Mislimo, da bi bilo dobro, da si na eni strani »Naš dom« nadene mesto štajerskega obraza obli slovenski obraz — na drugi strani pa, da si ga društveniki tudi v ljubljanski oblasti naročijo. X. Y.

Katoliški svet

SZEREDYI — OGRSKI PRIMAS.

Za kardinala-primasa Madjarske je imenovan benediktinski pater Justinijan Szeredyi. Pri pri- hodnjem konsistoriju bo dobil kardinalski klobuk. Novi primas se je udeleževal tako v redovništvu kot diplomaciji. V madjarskem poslanstvu pri Vatikanu je opravljal službo konzultorja za cer- kvne zadeve. Slovi kot dober poznavalec kanon- skega prava, katerega je tudi predaval. Obenem je deloval tudi kot profesor arhivarstva v vati- kanskem arhivu. Bil je sodrudek kardinala Ga- sparrija pri izdaji novega kodeksa. Sedaj je ime- novan ogrskim primasom. V tem položaju ga ča- kaj ne ravno lahke naloge.

Socialni vestnik

Jugoslovanska strokovna zveza.

Strokovne zveze.

Da more JSZ v strokovnem oziru uspešno de- lovati in vršiti pregled čez položaj v vseh važnih strokah, organizira svoje člane po strokah v po- kljene strokovne zveze. Tako ima priliko pristopiti k JSZ v zaščito svojih gospodarskih in kulturnih interesov vsak delavec, privatni in javni uradnik, ki sam zase ne pomeni nič, v skupnosti in močni organizaciji pa lahko vse. Danes obstojajo sledeče poklicne strokovne zveze JSZ: »Prometna zveza«, »Rudarska zveza«, »Tovarniška zveza«, »Strokovna zveza privatnih nameštencev«, »Poselska zveza«, »Strokovna zveza tobačnih uslužbencev«, »Strok. zveza vinčarjev«, »Stavbniška in lesna zveza«, »Strokovna zveza mestnih uslužbencev. Poleg teh obstojajo še razna društva in skupine raznih pokli- cev, ki so včlanjena v JSZ. Iz krajev, kjer še ne obstoja organizacija JSZ, se lahko posamezniki pri- javijo po dopisnici na Jugoslov. strokovno zvezo, Stari trg 2/I v Ljubljani.

Socialne institucije in JSZ.

Jug. strok. zveza sodeluje v »Delavski zbor- nici«, »Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev« in pri »Borzh delac«. V interesu vsakega člana je, da se v spornih zadevah svoje službe in pravice obrne najprej na JSZ, ki v slučaju potrebe po- sreduje na pristojnem mestu, t. j. pri zgoraj omenje- nih institucijah, ali pri državnih in privatnih uradih in vladi. V interesu vsakega delavca, privatnega in javnega uradnika je, da pristopi k JSZ in se tako v enotni fronti bori za pravice delovnih stanov, za nov boljši in pravični, krščansko-socialističen dru- žabni red.

KOLENDAR

Jugoslov. kmetske zveze

za leto 1928. je izšel!

Pišite ponj na naslov: »Jugosl. Kmetska zveza«, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

Koledar ima žepno obliko. Vezava močna. Cena 10. — Din.

Stari profesor: Prav pametno sem ukrenil, ko sem naročil, naj mi dobro zavijejo moj novi dežnik!

Darovi

II. ZBIRKA ZA SLOVESKO STRAŽO.

Za Slov. Stražo so darovala Kat. prosv. dru- štva: Pišce 35 Din, Sp. Šiška 50, Sv. Jedert n. La- škim 50, v Ljubljani se je nabralo 400, v Sp. Šiški 81, Kranjska gora 20, Grosuplje 100, Blagovica 150, Beznica 60, Sv. Križ pri Rog. Slatini 100, Orlovski odesk odesk Gor. Radgona 20, Domžale 620, Zdru- žene kat. org. na Vrhniki 980, Gorje pri Bledu 50, Orel Solčava 8, županstva: Smartno pri Litiji 100, Cven pri Ljutomeru 100, Naklo pri Kranju 25, Ter- begovci 50, Zerovnica pri Ptuj 30, Smartno na Po- horju 50, Kamnik 100, Mozirje-okolica 25, Slov. Straži je daroval g. Dobnikar Jan., Janče 10 Din.

Vsem darovalcem se Slov. Straža najtopleje zahvaljuje ter želi, da se oglosijo vsa in obšine. Pozivamo jih, da pristopijo k Slov. Straži, ker je letna članarina tako malenkostna, da jo zmorejo najrevnejša društva in obšine. Znaša komaj — 10 dinarjev. Slovenska Straža.

Žrebanje drž. razredne loterije.

Dne 5. decembra so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

50.000 Din dobita srečki: 29.467 in 80.856.
30.000 Din dobi srečka 6760.
20.000 Din dobi srečka 96.624.
Po 10.000 Din dobijo srečke 7878, 90.853 in 119.243.
Po 4000 Din dobijo srečke: 11.105, 21.068, 51.749, 69.460, 97.081, 107.683 in 111.388.
Po 2000 Din dobijo srečke: 930, 2655, 2949, 4832, 5959, 6017, 6187, 8306, 8323, 9587, 9847, 11.243, 11.382, 12.725, 12.846, 13.321, 15.372, 19.569, 20.289, 21.161, 22.764, 22.937, 29.359, 29.542, 29.703, 32.335, 33.734, 35.300, 36.752, 36.951, 37.646, 40.821, 43.167, 45.643, 47.531, 47.722, 47.864, 49.069, 52.074, 52.345, 52.614, 54.782, 57.721, 58.692, 60.099, 60.934, 61.838, 62.389, 63.631, 64.004, 67.045, 70.390, 72.219, 72.545, 74.289, 75.505, 76.545, 77.538, 78.522, 79.290, 80.249, 80.808, 81.714, 83.751, 84.864, 85.351, 86.030, 87.175, 88.261, 88.265, 90.050, 91.562, 93.581, 95.458, 96.544, 97.705, 98.110, 99.674, 100.711, 103.037, 103.152, 107.073, 108.163, 108.970, 190.144, 109.820, 113.969, 114.282, 115.353, 118.574, 119.782, 121.614 in 124.960.

Jugoslovanski narodni praznik v Nemčiji

Letos smo obhajali praznik narodnega zedi- njenja tudi na Nemškem. In sicer na našem kon- zulat v Düsseldorfu. Zasluga za to gre seveda g. generalnemu konzulu Markoviču. Povabil je na ta dan, 1. decembra, na konzulat vse druge konzule, ki so v Düsseldorfu, kakor tudi načelnike vseh oblasti. In prišli so: vladni predsednik (Regie- rungspräsident), mestni župan, policijski predse- dnik (Polizeipräsident), zastopniki trgovske zbornice ter konzuli: francoski, belgijski, holandski, španski in — italijanski, ter bili na konzulatu v prijateljs- kem razgovoru skoro dve uri. Bil je to prvi sestanek konzulov in drugih gospodov ob taki priliki. Vsi so izražali svojo zadovoljnost na takem zaup- nem sestanku, ki ga bodo zanj naprej najbrž še več- krat imeli. In na to misel je prišel baš naš jugo- slovanski konzul. To je bilo dopoldne. — Za po- poldne pa so bili povabljeni na konzulat zastopniki naših organizacij. Prišlo jih je nad dvajset. Zbrali so se v svečanostni sobani: vse uradništvo konzula- ta, njihove gospe in zastopniki organizacij. Sestanek ni imel oficelnega, ampak družabnega, popol- noma domač značaj. Pripravljena so bila jedila in kajpada tudi pijača ter smotke. Vino in svinjina sta došla iz — Belgrada. G. generalni konzul je na kratko spregovoril in povedal, kaj je povod temu sestanku. G. Kalan se je v imenu vseh zahvalil za prijazno povabilo in postrežbo, potem pa navzočim močeno malo razložil postanek Jugoslavije in njen nadaljni razvoj. Povedal je, da z marsičem nismo mogli biti zadovoljni, niti v domovini, še manj pa tukaj v Nemčiji, kjer so naši ljudje pogrešali pod- pore od strani države in najnujnejših zadevah, kakor je preskrba invalidov in vojnih vdov. Zaradi tega tukaj v Nemčiji ni vladalo posebno navduše- nje za Jugoslavijo. Razložil je pa tudi vzroke, zakaj razmere v mladi državi spetka niso bile tako urejene, kakor bi bilo želeli. A polagoma se raz- mere urejujejo in zboljšujejo, zlasti zadnje leto se je napravil velik korak k zbolšanju — odkar je SLS v vladi, združena z najmočnejšo srbsko stran- ko, in dr. Andrej Gosar socialni minister, ki je že pokazal svojo skrb in brigo za nas in jo bo še pokazal. Zdi se, da je stena med Jugoslavijo in našo slovensko kolonijo v Nemčiji predra. Ob na- šem letošnjem obisku domovine so nam rojaki po-

kežali toliko ljubezni, kolikor so je le mogli; pri- hodnje leto morda pošljemo še naše otroke doli, pa tudi oni nam obetajo, da nas hočejo obiskati. Obeta se nam tudi, da se v kratkem sklene pogodba med Nemčijo in Jugoslavijo, tičoč se naših zadev. Sploh nas veseli, da postaja razmerje med Jugoslavijo in Nemčijo, v kateri živimo, vedno bolj prijazno, kar je za nas ugodno. Zato želimo mladi Jugoslaviji, da živi, se razvija in krepi!

G. Babič je v navdušenem govoru proslavil Jugoslavijo. Povedal je odkrito, da se je spremenil iz Savla v Pavla. Letošnji obisk v domovini je na- pravil nanj kakor na druge tako ugoden vtis, da je dobil čisto druge pojme o domovini, kakor jih je imel prej po vsem tem, kar se je slišalo o Ju- goslaviji. — Govorili so še gg. Koncila, Breznikar, Bolha in Pokovec, ki je prinesel pozdrave gospoda Tensunderna in slovenske šole v Gladbecku.

Med pavzami se je prigrizovalo in tudi nekoliko — zalivalo. Dame so stregle. Postali smo živahni in zapeli »Hej Slovenci!«, »Lepo našo domovino« in kraljevo himno, kolikor smo je znali.

Našim možem je vsa stvar vrlo ugaiala. Ne toliko zato, ker so dobili nekaj prigrizka in pijače, ampak zlasti zato, ker so bili na konzulatu sprejeti tako prijazno in se čutili tako domače, kakor do- slej niso bili navajeni. G. generalni konzul je še posebej poudarjal, da je konzulat »slovenačka hiša« in da naj se vsak Slovenec čuti v njej domačega. Bil je to res prijeten dan in velikega pomena za naše ljudi. Tako ravnanje od strani zastopnikov države — zlasti še, če pride zraven tudi dejanska pomoč — bo povzročila pri naših ljudeh vse drugačne pojme o domači državi, kakor so jih imeli doslej. Dr. sedaj so se čutili od nje zapuščene, zato so se tudi mnogi že dali prepisati za Nemce. Upajmo, da bo sedaj tega konec!

PRIPOROČAMO

MOŠKO IN DAMSKO KONFEKCIJO

TVRDKE

GRIČAR & MEJAČ

ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3

Grški ekskralj Jurij ljubi svobodo bolj kot prestol.

»Ni vsakomur dano, da bi se zaletel in skoraj podri kralja, če tudi le pregnanega.« piše angleški poročevalec, svojemu listu, ko nadaljuje opise vi- sokih oseb, katere je obiskal. »Vendar pa se je meni pripetilo, da sem na tak način privrkat pri- šel v dotiko z ekskraljem Grčije, Jurijem, ko je ta prihajal iz hotela Ritz v Parizu, jaz pa sem hotel v hotel, da ga obiščem, kakor mi je bilo naročeno »Pardon m'sieu« sem dejal ter uravnal moj klobuk. Oni pa je vstopil v avto ter se odpeljal. Vprašal sem poslujočega ravnatelja, kako pridem najpreje do kralja Jurija, nakar mi je pojasnil, da je bil baš gospod, s katerim sem trčil vkup, bivši grški kralj ter da se v eni uri vrne. Po preteku ene ure sem zopet prišel in povedali so mi, da kralj že čaka name.

Ko sem vstopil v luksurijsno opremljene prostore, v katerih prebiva kralj, je ta stal pri oknu ter opazoval vrvenje spodaj na Place Ven- dome. Zakašljal sem, nakar se je zavrtel na peti, mi urnih korakov prišel nasproti, mi podal roko ter mi odkazal mesto v velikem usnjenem na- slonjaču.

»Kadite?« je vprašal kralj Jurij in ko sem pritrtil, mi je ponudil srebrno šatuljo, ki je stala na mizi. Vsedel se je v drugi naslonjač, vrgel des- no nogo čez kolena, tako da je bilo videti naj- finejšo lakčevlje, ter pričel:

»Zvedel sem, da poznate Venizelosa.« »Da, Velicanstvo« sem odvrnil, »bila sva vkup v Ate- nah predno je odhajal iz Grčije.«

»Velik mož.« je nadaljeval kralj, »on bi bil dvignil grški narod na višino in moč, kakršno je imel recimo pred tisoč leti.«

»Mogoče pa, da bo Grbija zopet zavladala nad bližnjim Vzhodom ter grškim arhipelom in po- stala velisila.« sem pripomnil jaz.

»Vi ste idealist in optimist,« se je smejal ekskralj. »Grška potrebuje moža kakoršen je Mus- solini, le tak bi kaj napravil.«

»Moje mnenje je, da dežele v mnogih slučajih boljje uspevajo brez kraljev,« je nepričakovano de- jal moj gostitelj.

»Ali bi se vrnil v Atene, ako — — —« »Ha, prijatelj moj, ako,« se je zopet smejal bivši monarh. »Kralji so se že večkrat vrnili,« sem vztrajal, »kakaj pa Napoleon, na primer?«

»Da, in kaj pa Waterloo in Sv. Helena?« se je muzal kralj. »V Egejskem morju so otoki, kateri bi bili zelo dolgočasni in samotni za izgnance.«

PASJI DAVKOPLAČEVALCI.

Po »Daily Express« pride zdaj en pes na vsakih 10 Angležev. V celem imajo na otoku štiri milijone psov, ki plačajo letno čez 1 mil. funtov šterlingov!

SAMOMORI IN LOČITVE V NEMCIJL

Uradna neška statistika ugotavlja, da pride na katolike najmanjši odstotek samomorilcev: po 1.81 na 1000 tisoč prebivalcev. Pri protestantih znaša ta odstotek 4.10 in pri židih celo 4.61. Isto velja za ločitve. V katoliškem Porenju pride samo 55.5 ločenih zakoncev na 10.000. Med tem znaša v srednji Nemčiji isto število 58 in v Ber- linu celo 193.

Mesto tega mi je cel svet odprt, grem kamor ho- čem, le na grška tla ne smem stopiti. General Pan- galos se je zela zaletel — toda ljubše mi je biti ekskralj na svobodi kot pa zastražen v ujetništvu.«

Vstopil je strežaj in kralj mi je natočil vvi- ski s sodo.

»Kakor vidim radi plečete, veličanstvo,« sem dejal nato, ko je kralj menil, »a pustiva politiko ter se pomeniva o čem drugem.« »Kako pa veste za to?« me je začudeno vprašal kralj. Pokazal sem na fotografijo.

»Oho, vi ste cel Sherlock Holmes,« je od- vrnil Jurij, »da, res je, da ljubim ples. Zenski svet v Grčiji smatra ples za telesne vaje in zdi se mi, da so Grkinje najboljše plesalke na svetu.« »Ako bi to izustili sprito velikega kneza Mi- haela, katerega sem obiskal pred nekaj dnevi, bi vam brez dvoma napovedal dvoboj.«

»Ne zanikam, da so Rusinje najboljše balet- ne plesalke, toda grški način plesa je bolj zanimiv in privlačen,« je odvrnil kralj.

Pritrdil sem mu ter kazal na veliko sliko ob oknu: »Kralj Konstantin?« sem vprašal.

»Da, toda iz zgodnjih let, ni posebno dobra slika.«

Opazil sem tudi veliko sliko angleške prin- ceze Mary, držeč svojega prvorojenca v naročju. Pripomnil sem, da je to zares ljubka slika.

»Zelo jo cenim, princeza mi jo je izročila sa- ma. In otrok, ali ni lep, pogledajte ga.«

»Vi ljubite otroke?« sem h koncu vprašal.

»Vedno sem jih imel rad. Ko gledam takole malo dete, se pri tem zamislim v bodočnost, češ, kaj bo iz tega otroka. V Atenah sem nekoč dal ustaviti voz ter izstopil, da sem mogel pogladiti lepo dete, katero je držala neka mati v naročju. Vsed tega sem se zelo zameril mojim ministrom kajti vozil sem se oficijelno v slavnostnem spre- vodu. Dejali so, da bi bilo ono dete skoraj grški prestol spravilo v nevarnost, ker se je sprevod ustavil.«

Kar nenadoma pa je kralj pogledal na žepno uro ter dejal: »Oprostite, moram iti. Dame ne smem pustiti čakati,« in prijazni, bivši grški kralj Jurij mi je izginil izpred oči.«

Skok preko kože

DNE 17. DECEMBRA 1927 NA TABORU.

Loterija

Društva »Trgovska akademija«

Dne 5. decembra 1927 se je vršilo žrebanje loterije društva »Trgovska akademija« v Ljubljani. Izžrebanih je bilo 885 dobitkov v iznosu 300.000 dinarjev. — Med glavnimi efektivni dobitki so zadele srečke 1870/8 (100.000 Din), 115/33 (50.000 Din), 131/3 (20.000 Din), 164/85 (10.000 Din), 1337/69 (10.000 Din). — Žrebalo listino dobe interesi pri društvu proti pošiljati zneska 1 Din 50 para v znakah. Dobitke je dvignito do 1. marca 1928.

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois — Paris

Gospodarstvo

Vlad. Pušenjak, narodni poslanec:

Prvi državni računski zaključek

(Dalje.)

Ekspozice finančnega ministra.

Finančni minister poudarja, da je računski zaključek tako sestavljen, da izkazuje gotove nedostatke, ker manjkajo prejšnji računski zaključki za leta 1915 do 1923—24, da pa more služiti za parlamentarno kontrolo dela vlade na finančnem polju in dati solidno podlago za bodoči pravec v finančni politiki. Nadalje trdi, da so se od prevrata do leta 1924—25 proračuni sestavljali brez metode, popolnoma na poskušajo, da so proračunski predlogi bili netočni, se radi tega moralo zahtevati naknadne in izredne kredite, da se niso proračuni pravočasno predlagali, vsled česar se je moralo gospodariti na podlagi dvanajstin, da se je moralo celo dvakrat spremeniti začetek proračunskega leta. Vsi ti razlogi so onemogočili pravočasno sestavo računskih zaključkov, katere mora vlada predlagati, da da račun o poslovanju finančne uprave in da da narodnemu zastopstvu priliko ugotoviti, v koliko so bile zahteve vlade opravljene, v koliko je bilo zaupanje, dano z odobritvijo proračuna, zaslužen.

Zakaj se je prvi računski zaključek predložil za leto 1924—25? Merodajni so bili sledeči razlogi: v tem letu se ni gospodarilo na podlagi dvanajstin, kar je bil slučaj v prejšnjih letih po prevratu, od tega leta naprej se proračunsko leto začne 1. aprila, večina poslov tega leta je likvidirana in so na razpolago dokumenti za to dobo, od te dobe so državne potrebe več ali manj stalne, kurz dinarja je stabiliziran. V petih letih smo imeli le tri redne proračune, a proračunsko leto se je pričelo v letu 1919—20 do 1921—22 1. junija, v letu 1922—23 1. avgusta, v letu 1923—24 1. julija ter trajalo leta 1921—22 14 mesecev, leta 1922—23 11 mesecev, leta 1923—24 samo 9 mesecev.

Glavni znaki proračuna za leto 1924—25 so ravnostne in tehnična reforma.

Ker so v letu 1924—25 stopili v veljavo novi uradniški zakon, novi zakon za prometno osebje, novi vojaški zakon, kateri so imeli kot posledico znatno povišanje prejemkov državnih nameštencev, ker so se izvršile velike investicije, niso bili odobreni krediti dovoljni in se je odobrilo naknadne kredite v znesku 1 milijarde 321 milijonov dinarjev. Pri večini ministrstev se niso uporabili vsi odobreni krediti, temveč se je dosegel prihranek od 1 milijarde 569 milijonov dinarjev, dočim znaša prekoračenje pri petih ministrstvih le okrog 384 milijonov dinarjev, izdatki so se stvarno povečali le za 135 milijonov dinarjev.

Državni dohodki so bili za 433 milijonov dinarjev večji ko določa proračun, četudi so po proračunu bili za 3,5 milijard dinarjev večji ko v prejšnjem proračunu. Povišani dohodki so posledica ugodne žetve pri nas, dočim je bila v drugih državah žetev neugodna, in ugodnih cen kmetijskih pridelkov, posledica zboljšanja prometa, posledica pospeševanja naše izvozne trgovine, potom zboljšane valutne politike. Dohodki Slovenije so bili za 17 milijonov dinarjev večji ko določa proračun, manj ko določa proračun je dala Črna gora in Dalmacija. Dohodki posameznih pokrajin so za 351,5 milijonov večji kot določa proračun, splošni dohodki (carina, trošarina, invalidski davek, davek na poslovni promet, dohodki železnice, poštne hranilnice, monopolov, 500 in 80 odstotna doklada na neposredne davke) pa le za 81,8 milijonov dinarjev. Zanimivo je, da je dala trošarina 396 milijonov dinarjev več, ministrstvo prometa 120 milijonov dinarjev več, poštna hranilnica 20 milijonov dinarjev več, invalidski davek 36 milijonov več; manj so dale carine 302 milijona dinarjev, državna posestva 176 milijonov dinarjev manj kot določa proračun. Natančno se pojasnjuje bilanca z ozirom na vse

postavke, ki pomenijo državno premoženje in državne dolge. Med državnim imetjem se nahaja vsota nad 786 milijonov dinarjev, katere predstavlja razlika med postavkami v knjigah ministrstva finančne in v knjigah ostalih ministrstev. Naloga bodočih računskih zaključkov bo ugotoviti točno vsoto in spraviti knjige finančnega ministrstva v sklad s knjigami ostalih ministrstev. Korist tega računskega zaključka je ustvaritev solidne podlage za bodoče proračunske predloge, možnost ureditve naših državnih financ in finančne uprave ter ustvaritev načina za izvršitev bodočih reform.

Obratni kapital.

Obratni kapital, s katerim razpolaga vlada, je v prvi vrsti gotovina prejšnjega leta, nadalje gotovina od likvidacije avstro-ogrske banke na Dunaju v znesku 32,9 milijona dinarjev, prihranki iz budžetov prejšnjih let, preostala gotovina v blaginjah po prevratu (n. pr. pri direktni šum v Ljubljani nad 775.000 dinarjev), prispevki bolgarske vlade v znesku nad 10 milijonov dinarjev ter prebitek po rač. zaključku za 1924—25 298 milj. dinarjev, v celnem nad 351 milj. dinarjev. Pribiti se mora, da se ni ugotovljena gotovina iz prejšnjih let in da radi tega ni točen račun obratnega kapitala. Iz tega obratnega kapitala je vlada izplačevala dolg Franciji v znesku 33 milijonov dinarjev, Avstriji nad deset milijonov dinarjev, naknadne in izredne kredite nad 56 milijonov dinarjev, začasne predjume uradništva na povišane plače nad 10 milijonov dinarjev. Preostanek v znesku nad 155 milijonov dinarjev se prenese na nov račun v proračunskem letu 1925—26. (Dalje sledi.)

Odprava konkurza. Odpravljen je konkurz o imovini Efektne banke M. Jankole, d. d. z o. z. v Ljubljani, ker ni kritja za stroške postopanja.

Borski rudnik prešel v angleške roke. Kakor poroča zagrebški »Morgenblatt«, je prešla večina delnic borskega rudnika za baker (80% od nominala 14 milijonov frankov), delnice notirajo na pariški borzi: zadnji kurz 2700 frankov.

Zivinska razstava v Crnomlju. Zivinjorejski odbor v Crnomlju je priredil živinsko razstavo s premovanjem. Zanimanja za to prireditve je bilo med kmetijskimi sloji prav mnogo, kar je pokazal obilni prigon: 12 bikov 89 telic in 155 krav. — Prireditve je otvoril živinodržavnik g. Rafael Ipavec s pozdravom na navzočega oblastnega kmetijskega referenta g. Fr. Černeta, okrajnega glavarja g. dr. Lovro Hacinca ter vse udeležence. Cenilna komisija je imela težko stališče, ker v pasemskem oziru ni enotnosti ter baš vsled tega še vsa živinoreja ni zelo primitivnem, neracionalnem stadiju. Široko odprto, neobdelano polje ima pred sebo živinorejski odbor in drugi merodajni faktorji. Preden so se razdelile premije in prireditve zaključila, je še okrajni kmetijski referent inž. Hvastija v kratkem poučnem nagovoru pokazal na vse hibe in pota za izboljšanje.

Predaja Wuttejevih delnic na dunajski borzi. Kakor poročajo dunajski listi, se bo 9. t. m. na dunajski borzi prodala večja količina raznih delnic, ki jih je zastavljal dr. Wutte pri »Zentralbank deutscher Sparkassen« in ki so jih pozneje deponirali pri avstrijskem »Kreditinstitut für öffentliche Arbeiten«. Gre za 380.000 delnic Graz-Köflach, 53.000 novih Greinitz delnic ter 50.000 delnic »Steirische Sensenwerke«.

Borza

Dne 6. decembra 1927.

DENAR.

Povpraševanje je bilo tudi danes znatno, vendar je bil promet manjši kakor včeraj. Posebno so bile iskane devize Curih in London, ki jih je dajala Narodna banka. V Berlinu je bilo privatno blago celo po 13,58. Mnogo blaga je tudi v devizi Newyork, pa ne najde plasmana. Trst je bil zaključen po 308 napram 308,125 včeraj. Poleg Curiha in Londona je intervenirala Narodna banka tudi v devizi Dunaj, vendar v manjših zneskih.

Ljubljana. Berlin 13.58—13.585, Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0125), London 276.80—277.60 (277.20), Newyork 56.73—56.74, kabel 56.80 bl., Pariz 223—225 (224), Praga 168.05—168.85 (168.45), Trst 307—309 (308).

Zagreb Berlin 13.565—13.595, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.9975—8.0275, London 276.80—277.60, Newyork 56.73—56.833, Pariz 222.61—224.61, Praga 168.05—168.85, Trst 307.69—309.89.

Curih. Belgrad 9.1375, Berlin 123.90, Budimpešta 90.70, Bukarešt 8.20, Dunaj 75.08, London 25.9025, Newyork 518.30, Pariz 20.40, Praga 15.37, Trst 23.12, Sofija 3.76, Varšava 54.15, Madrid 85.575.

Trst. Belgrad 32.45—32.47, Curih 854.50—356.50 Dunaj 256.75—262.75, London 80.90—89.95, Newyork 18.40—18.41, Pariz 72.34—72.50.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4875, Kodanj 190.20, London 34.62, Milan 38.47, Newyork 709.10, Pariz 27.91, Varšava 79.535. Valute: dolarji 707.20, lira 38.40, dinar 12.38, češkoslovaška krona 20.9925.

Praga. Devize: Lira 183, Belgrad 59.54, Pariz 132.875, London 164.75, Newyork 33.745.

Dinar: Newyork 176.07, Berlin 7.38, London 277.10.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 132 den., Kred. zavod 160 den., Vevče 133 ten., Kranj ind. 850 den., Ruše 275—290, Stavbna 56 t., Sešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 85.75, agrari 53, vojna odškodnina 408.5, dec. 404, Hrv. esk. 91, Hipo 57.5, Jugo 94.75—95.50, Prastrediona 870—890, Lj. kreditna 132, Sečera 580—585, Drava 580—570, Slavonija 13.50, Trbovlje 480, Vevče 132—136.

Trst. Adria 179.50, Assicurazioni Generali 4310, Cosulich 182.50, Riunione adriatica 2050, Tripcevich 259, Split cement 226, Trz, Lloyd 700, Dalmatia 101.

Dunaj. Podon.-savski-jadrani. 82.95, Hrv. esk. 10.96, Jugo 11.70, Hipo 7 denar, Alpine 43.70, Leykam 11.10, Trbovlje 59.35, Gutman 26.50, Slavonija 1.50.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Buk. plohi neobrobli. I., II., III. po določenih dimenzijah fko vag. nakl. post. 5 vag. po 450, iše se brusni les obeljen po dimenziji kupca fko vag. meja 250 den., ponudba pa je v buk. drvca, cepanica suhih, fko vag. meja 23 bl.; zaklj. 5 vag. Tendence neizpremenjena. — Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt, ml. tar.): Pšenica 78—79 kg, 2% bač 347.5—352, dec. 347.5—352.5, sr. 345—347.5, slav. 342.5—345; oves bač. zdrav rešetan 275, koruza bač. st. 267.5, nav. vozn. 272.5, bač. um. suš. 282.5, nav. vozn. 267.5, česu prim. suha kval. gar. 252.5, dec. 252.5, jan. 262.5, febr. 272.5, marec 277.5, april 280, maj 282.5, moka 0 g vag. bl. fko Lj. plač. po prejemu 500; zaklj. —; tendence čvrstejša.

Novi Sad. Pšenica bač. 300—302.50, potiska 305—307.50, ban. 297.50—300, sr. 300—302.50, rž bač. 241—245, ječmen bač. sr. 245—250, oves bač. in sr. 242.50—245, koruza bač. stara 224—226, bač. nova kval. gar. 210—212.50, 12—1 215—217.50, 1—3 par. Indija 227.50, 3—4 235—237.50, bač. bela sušena 240, moka 0 g in g 425—435, 2 405—412.50, 5 385—395, 6 317.50—325, 7 270—280, 8 200—205, otrobi bač., sr., slav. 180—185, fižol bač. beli novi 360—370, z roko brani 375—380. Tendence neizpremenjena. Promet: 5 vag. pšenice, 38 vag. koruze, 1 vag. ovas.

Budimpešta (terminalska borza). Tendence medla. Pšenica marec 32.28, 32.36, zaklj. 32.32—32.34, maj 32.60—32.72, zaklj. 32.70—32.72, rž marec 31.28—31.16, zaklj. 31.18—31.20, maj 31.24, 31.20, zaklj. 31.18—31.20, koruza maj 26.06—26.10, zaklj. 26.08—26.10, julij 26.80.

Chicago (začetni tečaj). Pšenica, tendence držana, dec. 129, maj 134.25, koruza, tendence oslabela, dec. 89.50, marec 93.75, oves, tendence komaj držana, dec. 51.37, marec 54, rž, tendence držana, dec. 108.50, marec 108.50.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani dne 6. decembra 1927.

Višina barometra 308.8 mm

Opazovanja	Barometar	Temperatura v °C	Relativna vlažnost v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin			
						ob opazovanju	v mm 24 h	dan	noč
Ljubljana	765.8	4.1	90	S 2	10	prš	1.2	5.0	3.3
Maribor	767.2	2	100	NW 4		megla	2	3	1
Zagreb								4	
Belgrad	766.7	1	82	SE 11	7			8	0
Sarajevo	764.7	6	95	E 2	10			7	5
Skopje	768.8	6	97	mirno	10			9	6
Dobrova	762.4	14	83	mirno	3	dež	9	14	6
Split	60.3	14	87	E 12	10	dež	30	14	12
Praga	766.6	-2	—	E 6	10			1	-2

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 765 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Sir H. Rider Haggard:

Kleopatra, egiptovska kraljica.

Med temi ljudmi je bila tudi stara Atua, ki je bila došla moja mater in jo jako ljubila; a dandanes ni prisrke, ki bi mogla zavezati ženski jezik, dasi ne vem, kako je bilo to v preteklosti in kako bo v prihodnosti. In tako se je prigodilo, da je naposled, ko je vsa stvar postala domača v njeni glavi in se je otrešla strahu, čez čas omenila prerokovanje svojih hčeri, ki me je došla sedaj po smrti moje matere. To je storila, ko sta šli skupaj po puščavi in nesli hrano hčerinemu možu, ki je bil kipar in delal podobe bogov po grobnicah, ki so vsekane v skalovje — in je govorila svoji hčeri, moji dojlji, kako velika mora biti njena skrb in ljubezen do otroka, ki bo neki dan faraon in bo pognal Ptolemeje iz Egipta. Ampak njena hči, moja dojlja, je bila tako začudena pričjo tega, kar je slišala, da ni mogla držati novice zaprte v svojih prsih. Ponoči je zbudila svojega moža in mu šepetaje vse povedala ter s tem povzročila, da je poginila ona in njen otrok. Njen mož je namreč povedal svojo stvar svojemu prijatelju; ta prijatelj pa je bil Ptolemejev vohun in tako je ves dogodek prišel faraonu do ušes.

Faraon je bil zavoljo tega v velikih skrbih; dasi se je rad norčeval iz egiptovskih bogov, kedar je bil vinjen, in prisegal, da je rimski senat edini bog, pred katerim pripogne koleno, je vseeno imel v svojem srcu silen strah, kakor sem izvedel od človeka, ki je bil njegov zdravnik. Kedar je bil namreč ponoči sam, je vpil in na ves glas klical na pomoč Serapisa, ki v resnici ni pravi bog, in druge bogove, ker se je bal, da ga ne bi umorili in da ne bi prišla njegova duša mučiteljem v roke. Tudi je, ko je čutil, da se mu prestol maje, pošiljal templjem velika darila in prosil

oraklje za sporočilo, posebno orakelj, ki je v Filah. Zavoljo tega ga je obšel velik strah, ko mu je prišlo do ušes, da je ženo velikega duhovna v starodavnem, velikem templju v Abutisu navdal prerokski duh, preden je umrla, in je ona prerokovala, da bo njen sin Faraon; pozval je nekoliko zanesljivih stražnikov — ki se niso bali izvršiti bogoskrunstvo, ker so bili Grki — in jih je poslal v čolnu po reki Nil navzgor s poveljem, da naj se podajo v Abutis, odsekajo otroku velikega duhovna glavo in mu jo prinesejo v košari.

Naključje pa se je, da je bil čoln, s katerim so se vojaki pripeljali, precej globok in je bila ob času njihove vožnje reka Nil zelo nizka in plitva; zavozil je in obtičal na blatu, ki leži nasproti začetku ceste, ki drži preko planjave v Abutis; ker je baš vtokel jako močan sever, je bil v nevarnosti, da se potoči. Tedaj so faraonovi vojaki poklicali preproste ljudi, ki so ob bregu reke dvigali roko, da naj pridejo s čolni in jih rešijo z ladje. Ker pa so ljudje videli, da so bili Grki iz Aleksandrije, jim niso hoteli pomagati, kajti Egipčani ne marajo za Grke. Nato so vojaki vpili, da so prišli po faraonomem naročilu, vendar jim ljudje še vedno niso hoteli priti na pomoč ter so jih vpraševali, kakšno je tisto naročilo. Neki evnuh med vojaki, ki se je bil iz strahu napil, jim je povedal, da so prišli umoriti otroka velikega duhovna Amenemheta, o katerem je bilo prerokovano, da bo postal faraon in pregnal Grke iz Egipta. Ljudje so se po teh besedah zbal in so pripeljali čolne, ker niso vedeli, kaj utegnejo tiste besede pomeniti. Med njimi pa je bil eden — bil je kmet in nadzornik kanalov — ki je bil sorodnik moje matere in je bil takrat navzoč, ko je prerokovala. Ta človek se je obrnil in tekel na vso moč tri dele ene ure, dokler ni dospel do hiše, kjer sem jaz ležal in ki stoji zunaj severnega zidovja velikega templja. Prigodilo pa se je, da je bil moj oče z doma in je bil odšel v oni del kraja grobnice, ki leži na levi strani velike utrdbe, in faraonovi vojaki, ki so jahali na

oslih, so imeli vsak čas priti. Tedaj je sel poklical staro Atuo, ki je s svojim jezikom zakrivila vse zlo, ter ji povedal, da prihajajo vojaki, da bi mene umorili. Spogledala sta se ne vedoč kaj naj bi storila; ako bi me namreč poskrila, bi vojaki ne nehali iskati, dokler me ne bi našli. Zdajci je sel, ki je gledal po veži, zagledal majhnega otroka, ki se je igral.

»Zenska,« je rekel, »čegav jetisti otrok?«

»Moj vnuk,« je odgovorila, »otrok, čegar materi smo dolžni hvalo, da so prišli ti faraonovi vojaki sem.«

»Zenska,« je rekel, »dobro veš, kaj je tvoja dolžnost; stori jo!« In iznova je pokazal na otroka. »Zapovedujem ti pri svetem imenu!«

Atua je silno vztrepetala, kajti otrok je bil njene krvi; vzlic temu pa je vzela otroka, ga umila in oblekla v svilo ter ga položila v mojo zibelko. Mene pa je vzela, me namazala s blatom, da bi bila moja bela koža bolj temna, mi slekla oblačila in me posadila na dvorišče, da bi se tam igral, kar sem prav z veseljem storil.

Sel se je nato skril; vojaki so kmalu prihajali do hiše in vprašali staro, ako je tod bivališče velikega duhovna Amenemheta. Odgovorila jim je, da je, jih povabila v hišo in jim nudila medu in mleka, ker so bili žejni.

Ko so se napili in pokrepčali, jo je vprašal evnuh, ki je bil z njimi, ali je to Amenemhetov otrok, ki leži v zibelki. In ona jim je rekla: »Da, ta je,« ter pričela pripovedovati vso stvar, kako bo nekoč velik postal, kajti bilo je prerokovano o njem, da bo neki dan vladal nad vsemi.

Grški vojaki so se ji krohotali in eden njih je pograbil otroka in mu z mečem odsekal glavo; evnuh pa je vzel iz žepa faraonov pečat, ki je služil kot pooblastilo za to dejanje in ga pokazal stari Atui z naročilom, da naj sporoči velikemu duhovnu, da bo njegov sin kralj brez glave.

=====

LUJDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezek: A Sheehan, Nodding. Povest irskega dekleta, 24 Din. vez 32 Din. — 24 zvezek: A Marby, Banka. Ljubljano-škofljanska povest, 22 Din. vez 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Sir. Cesarja Montezuma. Din 30, vez Din 42. — Storček in njegovo burkasto življenje, 14 Din. vez 22 Din. — 27 zvezek: Pregelec, Otoki solna. Din 24, vez Din 82.

=====

SPECIJALNA MEHANIČNA DELAVNICA

za popravilo vseh pisalnih, računalnih, kopirnih, raz-
množevalnih strojev in blagajen po konkurenčni ceni

LUD. BARAGA

LJUBLJANA, Selenburgova ul. 6/I Telefon št. 2489

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Ne samo ceno,

temveč tudi kakovost izdelka se mora upoštevati pri nabavi
poslovnih knjig.Knjižničarica K. T. D., črtnica in točnica po-
slovnih knjig v Ljubljani, Končarjeva ulica št. 6/II.

Naročajte „Slovenca“!

Klavirji in pianini

prvih svetovnih tvrdk, po znatno znižanih
cenah vedno v zalogi. Oddajam tudi na obroke.

M. ROPAS, CELJE.

Vsa popravila in uglaševanje strokovnjaško.

POZOR!

Najboljše in najcenejše si nabavite vsa moška, fantovska in dečja oblačila v
novo otvorjeni detajlni trgovini
konfekcijske industrijeJosip Ivančič
Ljubljana, Dunajska cesta 7Največja zaloga češkega in angleškega sukna. Prvovrstni modni atelje za gospode
Selenburgova ulica št. 1, (dvorišče levo)

Službe iščejo

Mizarski pomočnik
z dobrimi spričevali —
išče službo. Naslov pove
uprava lista pod št. 9732

Službo išče

18 letno dekle iz poštene
hiše, ki se je na deželi
izučila šivanja, da se v
šivanju izpopolni. Naslov
pove uprava „Slovenca“
pod številko 9664.

Proste službe

Urarski pomočnik
samostojen, z lastn. orod-
jem, se sprejme. FR. P.
ZAJEC, urar, Ljubljana.

HIŠNIK-VRTNAR

oženjen, brez otrok, se
sprejme februarja 1928.
Ponudbe na upravo „Slo-
venca“ pod št. 9597.

20

lapetniških delavcev
iščejo za stalno delo
Aca Rebrić, Gračaniška
13, Beograd, Bela Var-
nus, Pop Lukina ul. 2,
Beograd. Sveta Djordje-
vić, Kraljice Natalije ul.
št. 3, Beograd. — Javite
se takoj samo prvovrstni
delavci! 9697

NATAKARICA

s kavcijo, se išče za pro-
metno gostilno — poleg
Ljubljane. Ponudbe na:
„Zadruga gostilničarjev“,
Ljubljana-okolica.

Oskrbnik-viničar,

absolvent vinorejske in
sadjarske šole, s prakso,
priden, pošten, se sprej-
me v stalno službo. Po-
nudbe s prepisi spričeval
in zahtevu plače upravi
„Slovenca“ pod znakom:
„Novo mesto“ št. 9722.

Stanovanja

Dijakinja-višješolka
želi instruirati za stano-
vanje in zajtrk. Ponudbe
na upravo „Slovenca“
pod: „Gotova“ 9737.

STANOVANJE

dvih sob, kuhinje in pri-
tiklin, išče mirna, solidna
uradniška družina, brez
otrok s 1. majem, februa-
rijem ali takoj. Cenjene
pisane, ponudbe pod na-
slovom „RED IN MIR“
sprejema iz prijaznosti
trafika na Marijin. trgu.

Mebler spalnico

s poseb. vhodom, elektr.
razsvetljavo takoj oddam
v bližini Tabora. Naslov
v upravi lista pod: 9643.

Pouk

»Organizator« -
Knjižgovodstvo!
do 70 % prihranka na
čas — dnevna bilanca.
Terminske kartoteke. —
Strokovno zamišljene kar-
toteke za vse vrste obra-
tov. — »ORGANIZATOR«,
Ljublj. VII, Kamniška 20.Knjižgovodstvo!
Vsak praktičen trgovec
bo zavrgel svoj dosedanj
in okoreli sistem knjiž-
govodstva, čim se bo uve-
ril o prikladnosti knjiž-
govodstva »Organizator«. —
»Organizator«, Ljubljana
VII, Kamniška 20.

Vnajem

SOBE za pisarniške
svrhe se od-
dajo takoj v bližini glavn.
kolodvora. Naslov pove
uprava lista pod: 9642.

Posestva

Vila v Ljubljani z vsem
komfortom, kras-
na, romantična solnčnata
lega, lep vrt itd., napro-
daj. Ponudbe na upravo
pod: »Biser« št. 9708.

Kdoprodaja?

Prikolico

v dobrem stanju, za B. S.
A. 500 c, kupim. Ponudbe
na »Jutarnji list«, Zagreb,
pod št. 9708.

HLODE

smrekove in jelove,
od 20 cm debeline in od
4 m dolžine naprej, suho
blago, vsako množino,
kupi proti takojšnji plačilu
Fr. Gorianc & Cie.,
Kranj.

HLODE

bukove la in hrastove
od 20 cm naprej kupuje
v vsaki množini parna
žaga V SCAGNETTI —
Ljubljana. 7490

Kdo kupi?

PLESNA OBLEKA
in razne druge stvari, se
ceno prodajo. Naslov v
upravi lista pod: 9736.

PRODAJALNIŠKA

OMARA
naprodaj. Poizve se na
Ahačjevi cesti št. 10,
v mlekarini.

RAZPRODAJA

različnega pohištva, po-
steljnine, odelj, porcelana,
stekla, srebrnine i. dr. se
vrši dne 8. decembra ob
3 popoldne v zdravilišču
»RIKLI« na BLEDU.

Osrednja čipkarska zadruga

r. x. x. o. z.

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

priporoča ceni občinstvu svojo veliko zalogo kleklanih čipk,
pristno ročno delo iz la češkega lanenega sukanca. — Velika
zaloga vseh vrst cerkvenih čipk. — Pri njej dobite tudi vse
kleklarske potrebščine. — Vse po najnižjih cenah!

GENERATOR

(Dynamo) in MOTOR
tvrd. Siemens-Schuckert
za 110 Voltov napetosti,
in sicer: generator type
G. M. F. 15 b za 7.5 kw,
s kompl. sklop. ploščo,
motor G. M. 85 za 1.7 kw,
vse rabljeno, toda dobro
ohranjeno, proda ugodno
Gozdni urad K. AUER-
SPERGA — Soteska, p.
Straža pri Novem mestu.Pozor,
cerkveni pevci!Pevsko društvo »Slovan«
na Brdu pri Viču ima še
nekaj izvodov božičnih
pesmi, i. s. po 19 pesmi
v zvezku. Cena 25 Din.

Naša obrt

Posredovalnica
za službese priporoča vsem cenj
interesentom za zagotovi-
lom najboljših postrežbe
Elizabeta Lorber, Mari-
bor, Vetrinjska ulica 5.Butare in kolobarje
popolnoma suhe,
izredno poceni
Čebin, Wolfova 1/2

Živilsko

Krmilno sol
oddaja na debelo A. Volk,
Ljubljana, Resjeva c. 24.Okraski in svečke
za božično drevo,
RAZGLEDNICE
božične in noveletne sko-
raj zastoni pri
L. PEVALEK
Ljubljana, Židovska ulica.
Širite »Slovenca«!Klobuke perilo, dež-
ne plašče
in drugo modno blago,
kupite najceneje pri
»AMERIKANCU«
Ljubljana - Stari trg 10.Vino čez ul'co,
črno 1 10 Din, belo 1 11
Din — jamčeno pristno,
priporoča VINSKA KLET
na Sv. Petra cesti št. 43.

Langenscheidt

ruski, angleški in fran-
coski — po 300 Din. —
ANCIK, Gorupova št. 3.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in
ročna dela, dobite po
najnižjih cenah pri
PRELOGU LJUBLJANA
Stari trg 12 - Židovska 4Priporoča se trgovina
železnino
A. SUSNIK, Ljubljana
Zaloška cesta.

Kupujemo staro lito železo

v vsaki množini Ponudbe z navedbo najnižje cene na STROJNE
TOVARNE IN LITARNE, D. D. — LJUBLJANA

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN
VEČBARVNE FOTOTIPIJE,
ENOBARVNE, VEČBARVNE
AUTOTIPIJE, KOMBINI-
RANE KLIŠEJE ZA NAVA-
DEN IN NAJFINEJSI PAPIR
KLIŠEJE PO PERORISIM,
SLIKAM IN RISBAM, RO-
KOPISIM IN FOTOGRA-
FIJAH ZA RAZGLEDNICE,
REKLAM, SLIKE, VINJETE

Ljubi Bog je sklenil poklicati k Sebi našega dobrega moža,
očeta, sina in brata

Janeza Antončiča

posestnika na Hribu pri št. Vidu na Dolenjskem

ki je umrl danes, 5. decembra 1927 po dolgem trpljenju, katerega
je prenašal s krščansko vdanostjo, večkrat pokrepcan s sv. za-
kramenti.Pogreb bo v sredo 7. t. m. ob 10 popoldne v Vel. Gabru.
Vse, ki ste našega dobrega rajnika poznali, prosimo, spomi-
njajte se ga v molitvah!

Na Hribu (št. Vid pri Stični), dne 5. decembra 1927.

Žalujoča žena JOŽEFA ANTONČIČ

v svojem imenu, v imenu 8 otrok, stare matere in sestr.

Sredi dela pri zgradbi Temenske ceste je Vsemogočni poklical
k Sebi in boljše življenje gospoda

Janeza Antončiča

15 letnega cestn. odbornika, bivšega podžupana v Vel. Gabru itd.
ki je dne 5. decembra 1927 po daljši, zelo mučni bolezni, zatisnil
trudne zemске oči.Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 7. decembra
t. l. ob 10 popoldne na pokopališču v Vel. Gabru.
Blagopokojniku bodi ohranjen trajen spomin!

CESTNI OKRAJNI ODBOR V VIŠNJI GORI,

dne 6. decembra 1927.

Erjavec, načelnik.

Em. Fischer, Zagreb

Sudnička ulica br. 3/10

dobavlja kolesa, dele koles, pneumatike ši-
valne stroje, gramofone, gramofonske plošče,
ter nogometne žoge po najnižjih cenah.
Zahtevajte veliki ilustrov. brezplačni katalog.

Vsakovrstna moška, fantovska in deška oblačila

po globoko znižanih cenah oddaja samo

konfekcija Frande Derenda

Gradišče 4, nasproti dramskega gledališča.

Predno kupite, prepričajte se o naših cenah.
Najprimernejša darila za Miklavža in Božič!Neobhodno potreben
vsakemu radio-amaterju

Radiokoledar

1928 Cena Din 25.—

in

Radiozemljevid

1928 Cena Din 15.—

„Radiowelt“

ZAHVALA.

Ob priliki požara dne 30. novembra 1927 ob
pol 10 zvečer, ki mi je popolnoma uničil gospo-
darsko poslopje, mi je dolžnost, javno se zahvaliti
vsem, ki so se požrtvovalno udeležili lokaliziranja
požara, kakor: Požarni brambi iz Doba, ki je
bila takoj na mestu požara z obema brigadama,
nadalje marljivi požarni brambi iz Vira, kakor
tudi požarni brambi iz Domžal, ki je v tre-
notku stopila v akcijo z motorno brigadno.Nesreča me je zadela, ko še doma nisem bil,
nahajal sem se na kupčijskih potih, Sreča pa je
bila, da ni bilo nikakega vetra, sicer bi bila ka-
tastrofa mnogo hujša.Torej še enkrat najlepša hvala vsem sovašča-
nom, ki so se neumorno udeležili gašenja požara
kakor tudi omenjenim požarnim brambam, ki so m-
rešili ostala poslopja divjega plamena. Bog plati

Dob pri Domžalah, 7. decembra 1927.

ANTON VIDEMŠEK,

gostilničar, mesar in posestnik.

Umrla nam je iskreno ljubljena, edina
hčerka, sestra, teta, svakinja, gospo-
dična

Helena Vauhnik

učiteljica

v ponedeljek dne 5. dec. ob 1/1 po težki
mučepolni bolezni, v najlepši dobi mla-
dosti. — Pogreb nepozabne pokojnice
se vrši v sredo, dne 7. dec. ob 15. uri
iz hiše žalosti, pri Sv. Jakobu v Slov.
goricah na tamkajšnje pokopališče.

Sv. Jakob v Slov. gor., 5. dec. 1927.

ZALUJOČI OSTALI.